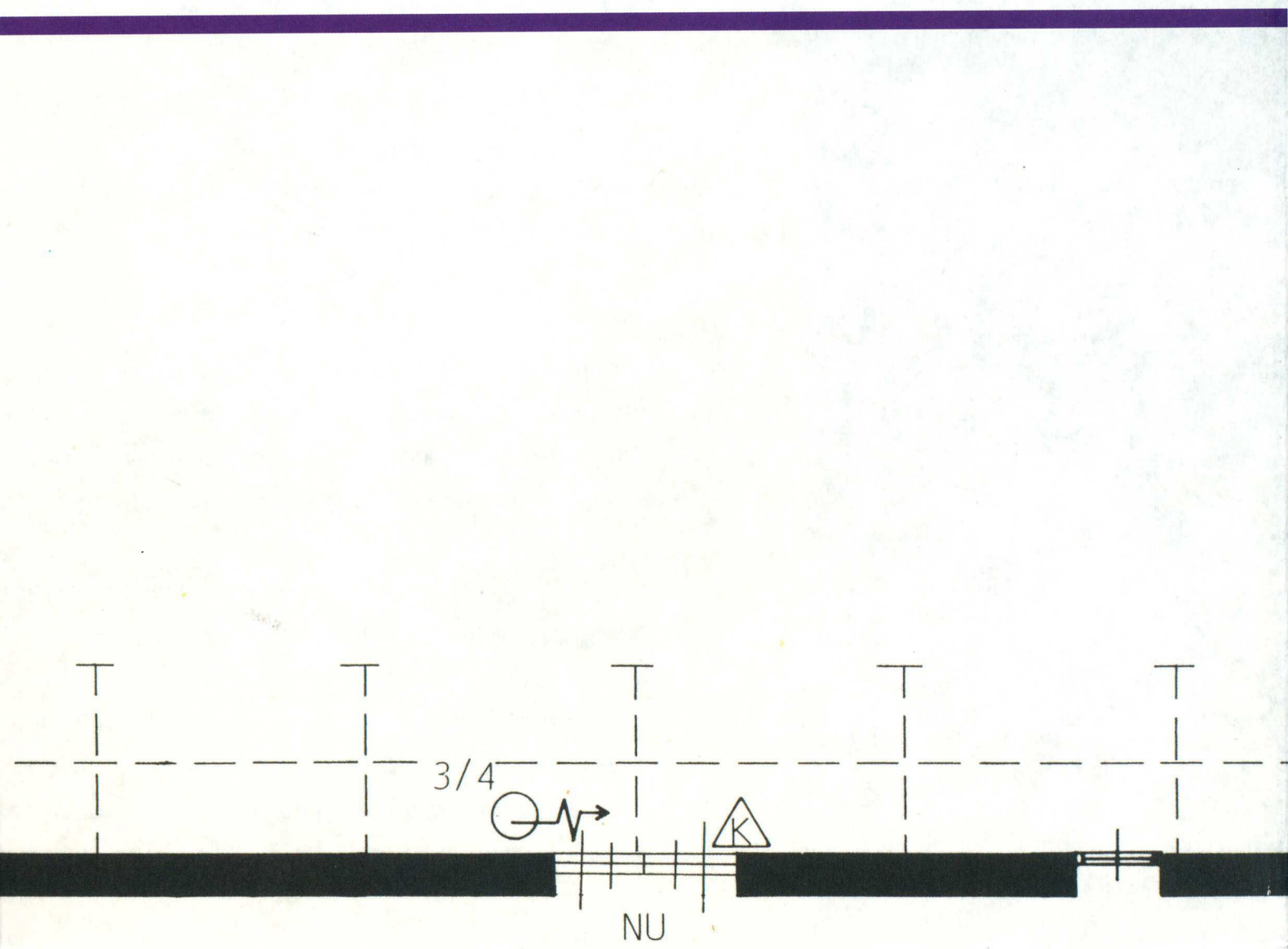
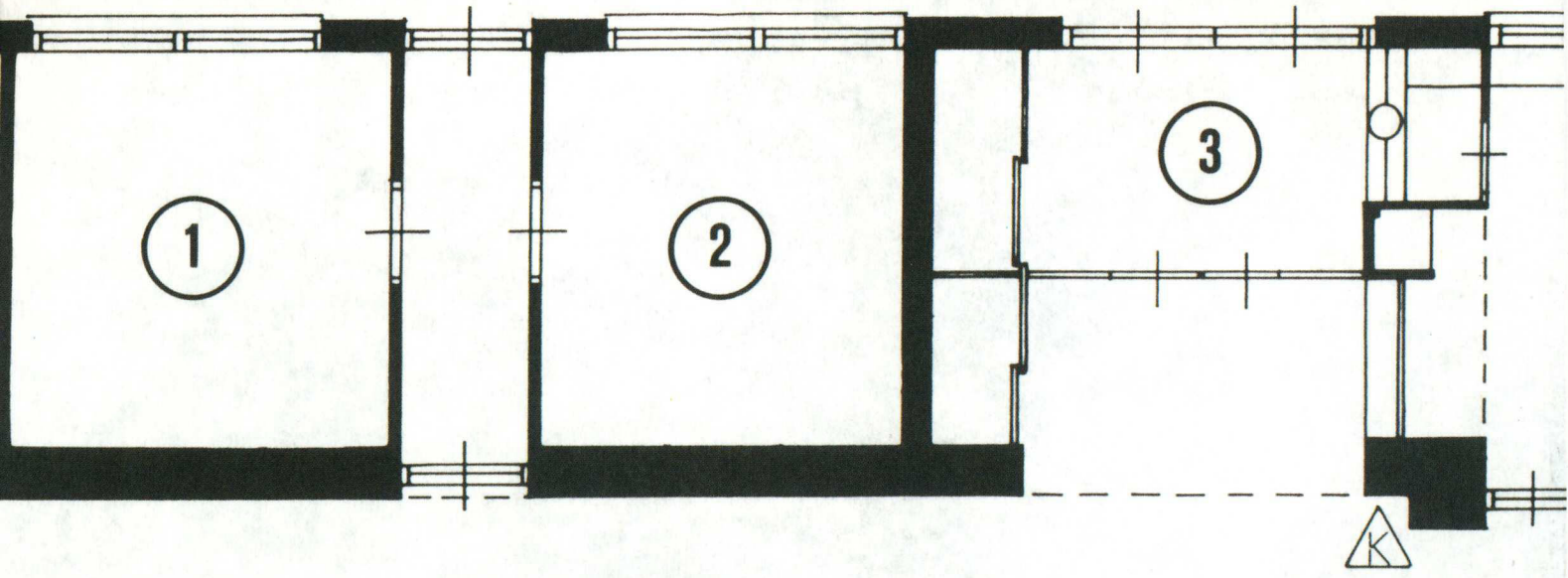
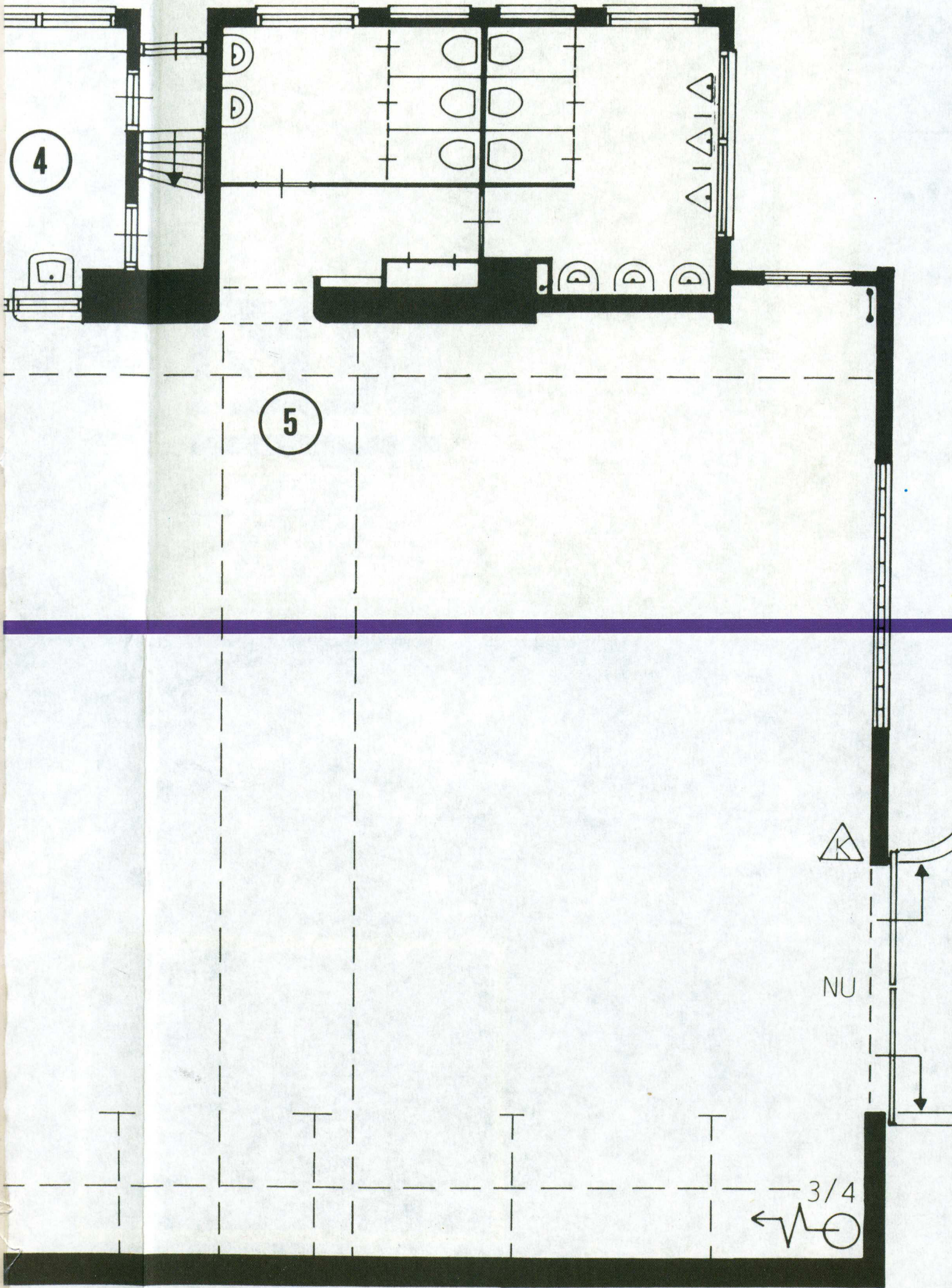

WE 25 JAAR HAL 4
BUILT
DREAMS

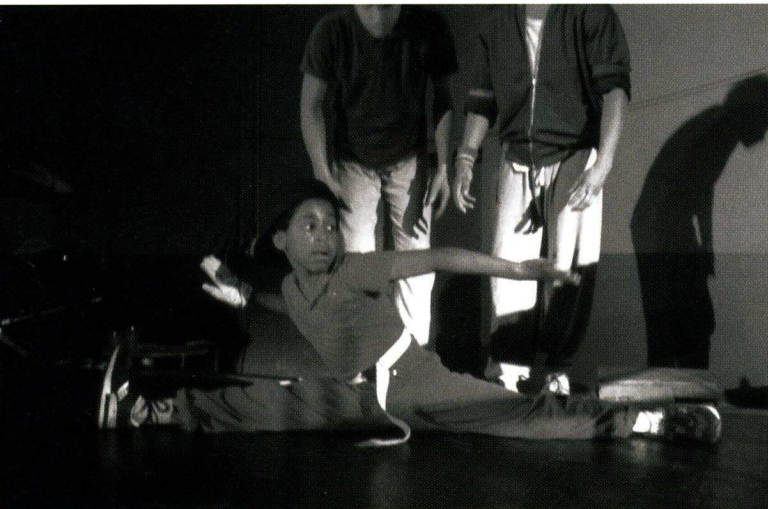

Young Ish tijdens
Move On Up festival, 2004.

Lil Pop/Popski van Dynamic Rockers uit Rotterdam, 1984.

"Mijn eerste kennismaking met Hal 4 was er één om nooit te vergeten. Ik ging ergens halverwege de jaren tachtig naar een optreden van Just Ice uit New York. Via het circuit, of via een flyer ofzo hoorde ik dat hij optrad in Hal 4. Ik ging erheen in zo'n roes dat ik me later ook absoluut niet kon herinneren waar Hal 4 nou precies lag. Pas toen ik in De Esch kwam wonen, realiseerde ik me dat het daar was. Ik ben er toen ook alleen maar die ene keer geweest. Je ging naar optredens in de Arena op de Kruiskade, wat later Nighttown werd, of je hing rond in Kwakoe op de Middellandstraat. Na Just Ice is er volgens mij geen hiphop meer geprogrammeerd in Hal 4 en dus kwam ik er niet meer.

Het is misschien niet zo heel gek dat er geen grote hiphopartiesten meer naar Hal 4 werden gehaald. We hebben bij het optreden van Just Ice namelijk flink huisgehouden. Met alles wat we bij ons hadden en bij elkaar konden schrapen, hebben we heel Hal 4 tot en met de toiletspot volgetagt, inclusief het glazen uitspannikje aan de zijkant. Met stiften, spuitbussen, pennen – alles. Uiteindelijk zijn we over de waterbakken en afscheidingen heen gerend om te vluchten voor de politie. Het moet een behoorlijke shock geweest zijn voor Hal 4.

Ik ben pas begin deze eeuw teruggeweest in Hal 4, toen Made in da Shade optrad en ze belden of ik de afterparty wilde doen. Ik kreeg precies dezelfde indruk: een mooie multifunctionele ruimte, hoog, diep en breed. Ik hou erg van dit soort zalen.

Daarna verwaterde het contact met Hal 4 weer. Tot ik weer een telefoontje kreeg: of ik mee wilde werken aan een hiphop-opera. Dit is een hele uitdaging, iets wat ik nog nooit gedaan heb. Ik componeer de muziek, schrijf de soundtracks. Jos Thie regisseert de opera. Het is wel spannend allemaal, het gaat niet vanzelf. Eerst waren er een paar vergaderingen, vooral om de sfeer bij de verschillende medewerkers af te tasten en te bekijken wat je er zelf in ziet, je insteek te bepalen. We zijn nu een paar maanden verder en ik heb intussen het script ontvangen. Nu ben ik bezig met componeren en is de casting begonnen. Ik word overal bij betrokken, dat is stoer en ik heb bovendien het gevoel dat mijn mening op prijs wordt gesteld. In 2005 gaan we spelen. Een gedeelte van de cast komt uit Atlanta. De precieze invulling is nog onduidelijk, we zitten natuurlijk nog in de beginfase maar het wordt echt heel tof.

HEEL HAL 4 TOT EN MET DE TOILETPOT VOLGETAGT

Ik heb niet echt een band met Hal 4, maar ik vind wel dat Hal 4 goed bezig is. Ze doen juist niet wat de rest wel doet in de performing arts. Wat dat betreft pas ik er wel goed. Ik ken op zich het werk van Rotterdams Lef en Made in da Shade niet, maar wel de jongens die meespelen. Ik hoop dat Hal 4 doorgaat met dingen te doen die anderen juist niet doen. En ik verwacht van ze dat ze in andere tuintjes blijven kijken om te zien hoe het niet of juist wel moet. Dus denk ik dat ze blijven laten zien wat er speelt. De wereld wordt steeds 'grijzer' door de langzame vermenigving van zwart en wit, het aantal nationaliteiten in één stad neemt toe – dus daar kan Hal 4 alleen maar beter van worden."

03

centrum voor urban culture

E-LIFE (1971)

Elvis de Oliveira. Eind jaren tachtig één van de eerste volwaardige hiphop-artiesten in Nederland met Dope Syndicate en DJ Raw Deal. Debuutalbum Eleven kwam uit in 1998. Nu gevolgd door E=MC2. Tourde met Postmen, deed welzijnsprojecten met asielzoekers, is van rapper geëvalueerd tot echte musicus en componist. componeert momenteel hiphop-opera Atalanta Born out of a bullet. www.e-life.nl

**JUST MOVE ON UP AND KEEP ON
REMEMBER YOUR DREAMS ARE
SO KEEP ON PUSHING
TAKE NOTHING LESS - NOT EVEN
AND DO NOT OBEY - YOU MUST
YOU CAN PASS THE TEST**

Curtis Mayfield

**I WISHING
YOUR ONLY SCHEMES
I SECOND BEST
HAVE YOUR SAY**

05

centrum voor urban culture

THEATER HAL 4 PRESENTEERT:

move on up ★

Festival met: urban theater, presentaties, debatten, theatersport, columns, lezingen en afterparties.

26/27/28/29 MEI

Rotterdams Lef
Made in da Shade
Likeminds
Dox

De Ontwerpende
New Artists Institute
Rotterdam
Yassirchade
Het Waterhuus
Rising 10K
Artists 020

HAL 4

www.hal4.nl

Move On Up festival, 2004.

"Hal 4 was de machinewerkplaats van het voormalige drinkwaterleidingbedrijf, toen de coöperatieve werkgemeenschap Utopia via het wc-raampje het complex werd binnengelaten door de toenmalige wethouder Jan Riezenkamp. Utopia bestond uit bouwkundestudenten uit Delft die techniek en kunst wilden samenbrengen. Ze gaven een openingsfeest en benaderden mij voor de programmering van de muziek, ik was toen erg bezig met New Wave. Samen met Bert van Veldhuizen, de oorspronkelijke oprichter van Hal 4, heb ik toen de exploitatie ter hand genomen. Bert is later naar Denemarken verhuisd. Op het openingsfeest stonden Fat Gadget en Scritti Politti. Ik had het singletje van Fat Gadget niet kunnen luisteren, maar het bleek later een gouden greep.

Er was absoluut niks in de hal. Als de brandweer kwam, haalden we de accu's uit onze auto's om de noodverlichting aan de praat te krijgen. We hadden een aggregaat voor de elektriciteit. Toen The Human League op kwam treden met een multimediashow, haperde het aggregaat: alle dia's kregen de hik en de zanger stond maar te foeteren op 'die klote locatie'. Bij het concert van Einstürzende Neubauten hadden we vier grote scheepslampen van achter het podium op het publiek gericht en dat was alle verlichting die er was. We haalden de gekste dingen uit. Op een gegeven moment had de technicus ergens een '1^e maandag van de maand 12 uur'-sirene vandaan gehaald. Dat ding werd inderdaad aangezet bij het concert en het publiek moest massaal de zaal verlaten om eeuwige gehoorsbeschadigingen te voorkomen. We kregen klachten over geluidsoverlast vanuit Feijenoord (aan de overkant van de rivier).

WIJ VOELDEN ONS HET CENTRUM VAN DE WERELD

We hadden een enorme drive. We zetten ons af tegen het pedante sfeertje van Paradiso en de Melkweg. Dat waren immers hippies of punks. Wij voelden ons het centrum van de wereld. Toen kwam Nighttown, hét gesubsidieerde poppodium van Rotterdam. Daar viel als vrije jongens niet meer tegenop te boksen.

In 1979 zijn we de hal 'Hal 4' gaan noemen, gewoon omdat het vanaf de watertoren geteld de vierde hal was. Intussen is deze trend overgenomen, we hebben al Hal 3 en nu zag ik laatst dat er Hal 2 op de deur van de tweede hal geveerd is. Ik denk niet dat Hal 4 as such naar het centrum moet verhuizen.

Het zit voornamelijk tussen de oren van de mensen dat het te ver weg ligt. Als er bijvoorbeeld een reggae artiest uit Jamaica optrad, was de afstand voor het publiek vanuit de Alexanderpoolder echt wel te overbruggen. Alles wat we organiseren is goed bezocht. Toch denken we erover om op termijn de publieksfunctie van Hal 4 naar een locatie in het centrum van de stad te verplaatsen en de hal aan te houden als werkplaats en voor grootschalige locatieprojecten.

De locatie is te bijzonder om op te geven. Dat zie je ook wel aan wat het Ro Theater heeft gedaan toen zij een aantal jaren in Hal 4 zaten. Zij integreerden Hal 4 als locatie in hun voorstellingen, lieten hier taxi's rondrijden, paarden rondrennen, noem het maar op. Toen het Ro Theater terugkeerde naar de schouwburg gingen we een moeilijke tijd tegemoet. We hebben het nu over de jaren tachtig, bezuinigingen dus. Hal 4 werd toen ook noodgedwongen een zalenboer. Het was een echte struggle om de boel overeind te houden. We hebben geprobeerd Hal 4 als audiovisuele studio op de kaart te zetten. Met Chiem van Houweninge, Jacques van Heijningen en Krijn Meerburg hebben we het Rotterdam Film Bureau opgericht. Het doet me deugd dat wat wij toen in het leven hebben geroepen om de filmindustrie in Rotterdam een impuls te geven, uiteindelijk toch door inzet van dezelfde betrokken heeft geresulteerd in het nu zo succesvolle Rotterdams Fonds voor de Film en audiovisuele media. Intussen is de av-industrie een enorm belangrijke impuls voor de stad. Wij waren toen echter te vroeg in de tijd om daarmee echt succesvol te zijn.

H
Sw
Ar

Ik ben trots op het evenwicht dat Hal 4 heeft weten te bereiken tussen multidisciplinariteit en specialisatie. Alle kunst-disciplines zijn in Hal 4 voorbij gekomen: moderne dans, cinematografie, popmuziek, beeldende kunst, theater. Maar het is pas echt hard gegaan toen we ons gingen specialiseren in theater en digitale media voor jongeren. Ik wil dit verder uitbouwen en internationaliseren en Theater Hal 4 positioneren als urban jongerencultuurplek.

Ik weet dat Hal 4 succesvol is in het bereiken van jongeren. Ik ben het dan ook niet eens met de wijze waarop de gemeente de ActiePlan Cultuurbereik-gelden beheert. Als de gemeente nieuwe doelgroepen wil bereiken, moet zij voorrang geven aan die organisaties die daar het sterkst in zijn, die nieuwe producten kunnen ontwikkelen en die cultuur écht bij de jongeren weten te brengen. Deze organisaties kunnen dan hun kwalitatief hoge aanbod verbreden en het draagvlak vergroten, zonder continu afhankelijk te zijn van onzekere en tijdsroevende

projectsubsidies. Het is simpelweg niet doeltreffend dit geld aan de grotere kunstinstellingen te geven. Er moet meer concrete waardering komen voor het particuliere initiatief en wat minder vastgehouden worden aan de dominante positie van semi-overheidsinstellingen. Het kan gewoon niet meer dat een instelling als de SKVR zoveel petten op heeft: het gemeentebestuur adviseren over cultuureducatie, het netwerk binnen het onderwijs beheren, subsidies verstrekken en in dat zelfde veld ook nog zelf als producent optreden. Wij ondervinden daar als particulier initiatief veel hinder van. Ook moeten cultuurcommissies veel meer in evenwicht worden gebracht met de maatschappij; ze zijn nu veel te elitair van karakter. Hun adviezen stoken niet met wat de maatschappij, de politiek en de overheid aan prioriteiten stelt.

Hal 4 is mij 25 jaar geleden overkomen en is sindsdien organisch gegroeid. Het is fantastisch je eigen ding te kunnen doen, je droom tot ontwikkeling te kunnen brengen. Ik ben erg blij met mijn levensvulling."

love is the FAD GADGET

gle — I hope you like

David Hull

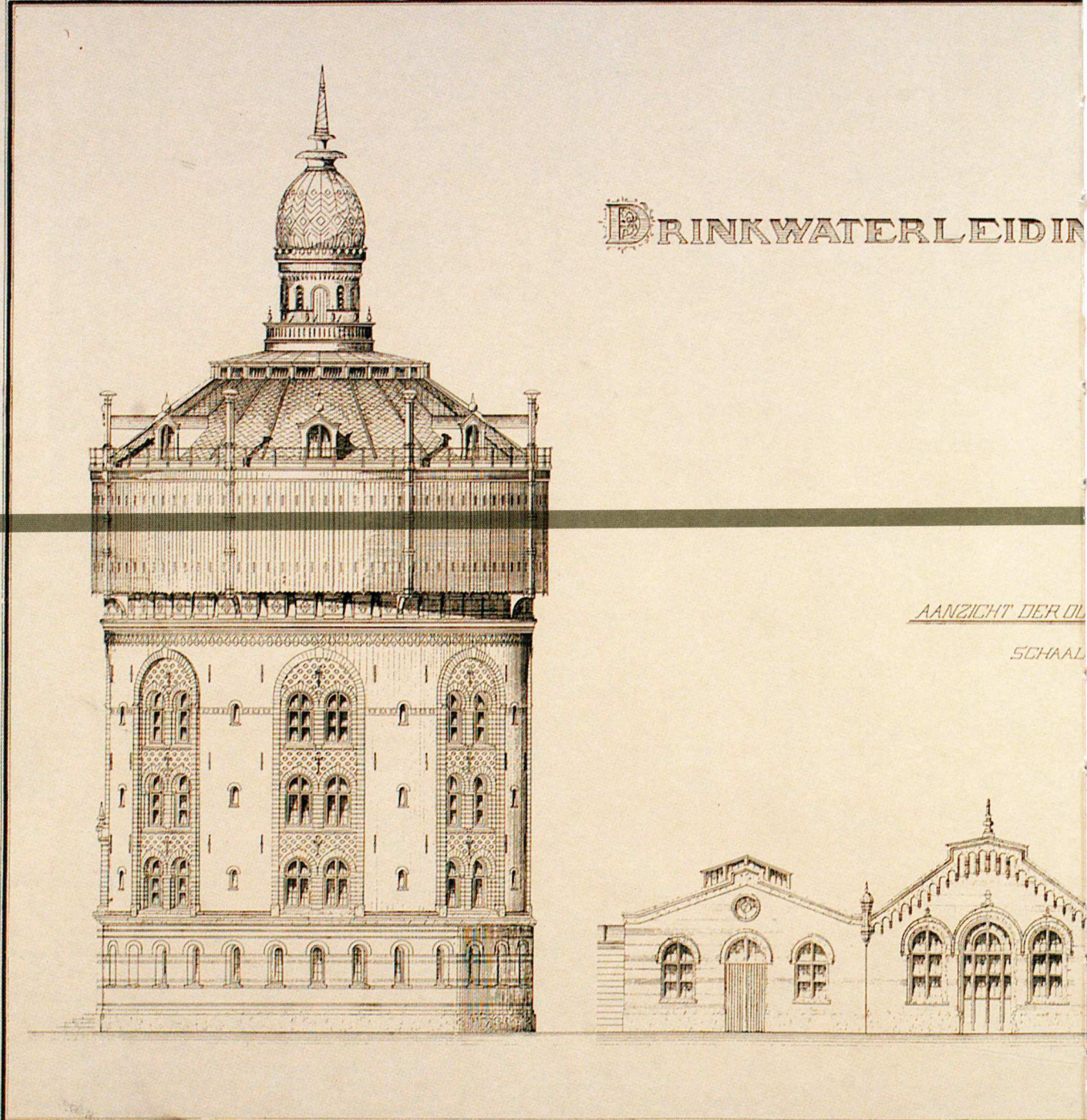
Evan van der Most samen met programmeur Eveline Dröge (begin jaren tachtig).

EVAN VAN DER MOST [1953]

Algemeen directeur Hal 4. Werkte van eind jaren zeventig / begin jaren tachtig gedurende negen jaar bij de afdeling Tentoonstellingen van de Rotterdamse Kunststichting. Was tentoonstellingsconsulent bij de afdeling Wijk tentoonstellingen en ontwikkelde een aantal tentoonstellingen in een rondreizende expocontainer "De Kijk-kist". Was in 1979 medeoprichter van Hal 4 en organiseerde tal van popconcerten, o.a. met Captain Beefheart, The Cure, New Order, Nick Cave, Youssou N'dour, Burning Spear, Alpha Blondy, Nina Simone en Celia Cruz. Faciliteerde in Hal 4 tal van projecten met Kronos Quartet, Michelle Anne de Mey, Peter Greenaway, RO theater, Holland Festival, Spring Dance en andere. Bouwde Hal 4 in de laatste zes jaar om van een facilitaire organisatie tot een initiërende en producerende organisatie op het gebied van jongerencultuur.

**HET IS EEN GROOT, KAAL, KOUD DING
MET EEN KOFFIEZETAPPARAAT EN
TWEË STOELTJES. EEN PLEK ZONDER
OPSMUK WAAR DE WIND VAN DE MAAS
DWARSDOORHEEN WAAIT**

Wilfried de Jong

IG TE ROTTERDAM

09

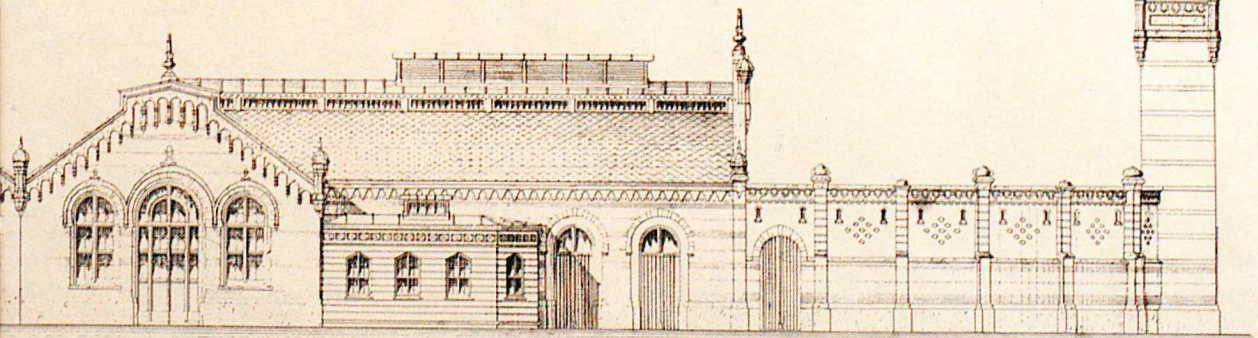
gebouw en omgeving

DE GEBOUWEN

1A100

Het slaan van de eerste paal met wethouder Hans Kombrink, 2000.

REVISTA STUDIO'S
Wijksterrenweg 180
3063 EA, ROTTERDAM
Tel 010 - 4333537

IK WOONDE IN EEN SCULPTURENTENTOONSTELLING

"Ik werkte 18 jaar geleden bij het Goethe-instituut, toen dit instituut door Hal 4 gevraagd werd een aantal optredens van Duitse popmuzikanten te ondersteunen. Ik had niet zoveel met de productie van de concerten van doen, maar ging uiteraard kijken naar het resultaat: onder andere Einstürzende Neubauten (1985). Voor mijn gevoel was er ongeveer tegelijkertijd een voorstelling van het Ro Theater in en om Hal 4. Het stuk duurde uren en speelde zich overal af: binnen, buiten, in het water, op het water. Van het publiek werd verwacht dat het continu heen en weer liep – dit was overigens geen enkel bezwaar. Het stuk werd een enorme hit en zette daarmee Hal 4 behoorlijk op de kaart. Voor het eerst leek de afstand van het centrum naar het waterleidingsterrein overbrugbaar. Het spektakel trok zoveel aandacht dat het een absolute must was deze voorstelling te gaan zien.

Een paar jaar later kwam ik opnieuw terecht bij Hal 4. Ik had intussen Geert van de Camp ontmoet, die zulke grote sculpturen maakte dat ze nergens in pasten. Ik dacht toen aan Hal 4 en nam contact op met Evan. In ruil voor dit belangrijke contact sprak ik met Geert af dat ik tijdens de tentoonstelling in de beelden mocht wonen. Evan vond het prachtig, hij had nog geen programmering in de eerste twee weken van augustus. De tentoonstelling kwam er inderdaad. Na de opening bleef ik achter en woonde twee weken in sculpturen waar er geen verschil was tussen dag en nacht. Mijn eten werd eens in de zoveel tijd bezorgd door een vriendin en buiten dat contact knoopte ik zo af en toe een praatje aan met een bezoeker. De expositie werd door zo'n 250 mensen bezocht die allemaal even onzeker en twijfelachtig de ruimte betraden. Mijn tijd gebruikte ik om belangrijke

passages uit de ongeveer vijftig boeken die ik bij me had over te schrijven in kalligrafeerschrift. Ik genoot van de atmosfeer, de stilte en natuurlijk de beelden.

Door het contact met Geert van de Camp leerde ik Ruud Reutelingsperger kennen. Dat resulteerde in 1996 in onze eerste gezamenlijke tentoonstelling, wederom in Hal 4. Ruud Reutelingsperger was schilder en had een oeuvre van vijf jaar, maar wilde niet exposeren. Hij schilderde kunst voor de mensen thuis en niet voor witte muren met bewakers ervoor. Toen hij echter Hal 4 leerde kennen en de manier waarop Geert en ik daarmee waren omgegaan, zag hij dat kunst ook ruimte aan kunst kan bieden. Toen wilde hij wel exposeren, als het tenminste een plek was waar men zich gedwongen moest concentreren op wat er hing. Geert kwam toen met het idee een verplaatsbaar modulair blokkensysteem te maken om zo een huis in een huis te bouwen, een huis waar je ook kon zitten of liggen. Ik ging weer in de tentoonstelling wonen en stelde mijn kalligrafeertalent nu in dienst van de schilderijen van Ruud. De toeschouwers van de tentoonstelling maakten deel uit van de expositie zelf. Dat werkte erg goed: mensen vinden het heerlijk aandacht te krijgen.

Dit experiment wat tien jaar geleden een plek kreeg in Hal 4, niet gratis overigens: we moesten wel 1.000 gulden betalen voor de huur, heeft nu een plek gekregen op een berg in Duitsland. Wat dat betreft is het jammer dat het concept tentoonstellingen nooit uitgewerkt is in Hal 4, het is nu veel meer gericht op voorstellingen. Maar Hal 4 is mij wel altijd bijgebleven als een plek voor experiment, en wel één met permanente verandering: dan weer film, dan weer popmuziek, dan weer theater. Dat moet ook wel, want met zo'n excentrische ligging moet je creatief zijn. Hoe beter het ging in de stad, hoe slechter het ging met Hal 4.

Nu straalt Hal 4 wat mij betreft weer iets heel anders uit, is het echt een plek voor jongeren, jongerentheater en educatie geworden. Dat komt vooral door de uitstraling van Rotterdams Lef natuurlijk. Hal 4 vormt nu een basis voor jongeren zoals het destijds een basis voor mij vormde. In Hal 4 stond de wieg van het kunstbedrijf wat ik nu zelf heb."

ANDRE DEKKER (1956)

Samen met Ruud Reutelingsperger en Geert van de Camp oprichter en eigenaar van Observatorium. Observatorium is een instelling gerund door kunstenaars en architecten die tentoonstellingen, sculpturen en andere designprojecten creëert. Projecten van Observatorium focussen op concentratie van de toeschouwer en hebben als doel het actief ontwerpen van de openbare ruimte.

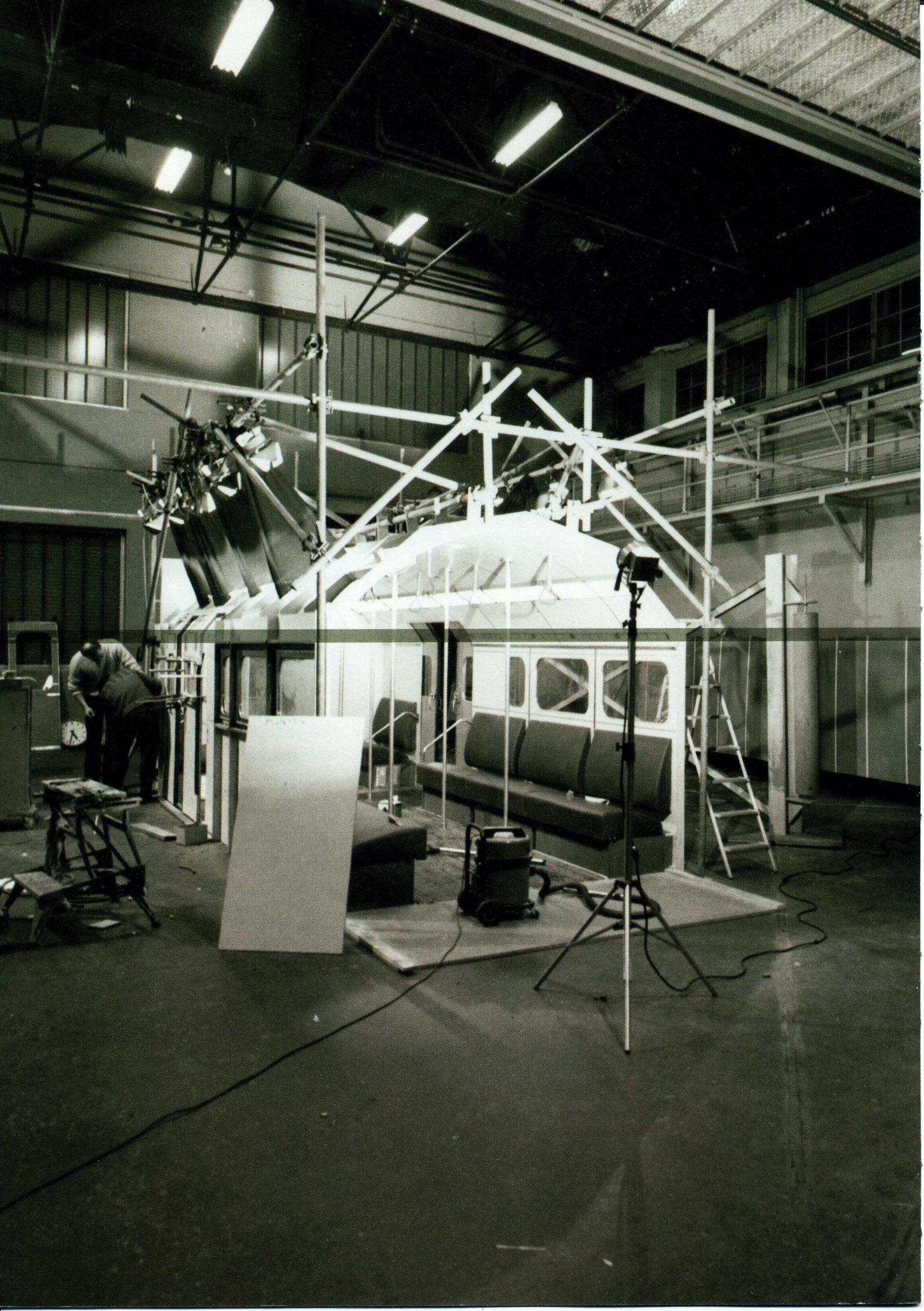

gebouw en omgeving

PIED-A-TERRE
BEELDEN
A. DEKKER + G. VAN DE CAMP
30 JULI - 14 AUGUSTUS
1993

HAL 4
WATERTORENWEG 200
ROTTERDAM

OPENINGSTIJDEN:
WOENSDAG - ZONDAG
10-18 UUR

13

gebouw en omgeving

Hal 4 als lokatie voor film en tv sets, o.a.
Rotterdam films met City Life (links)
en de NPS met Popquiz a GoGo.

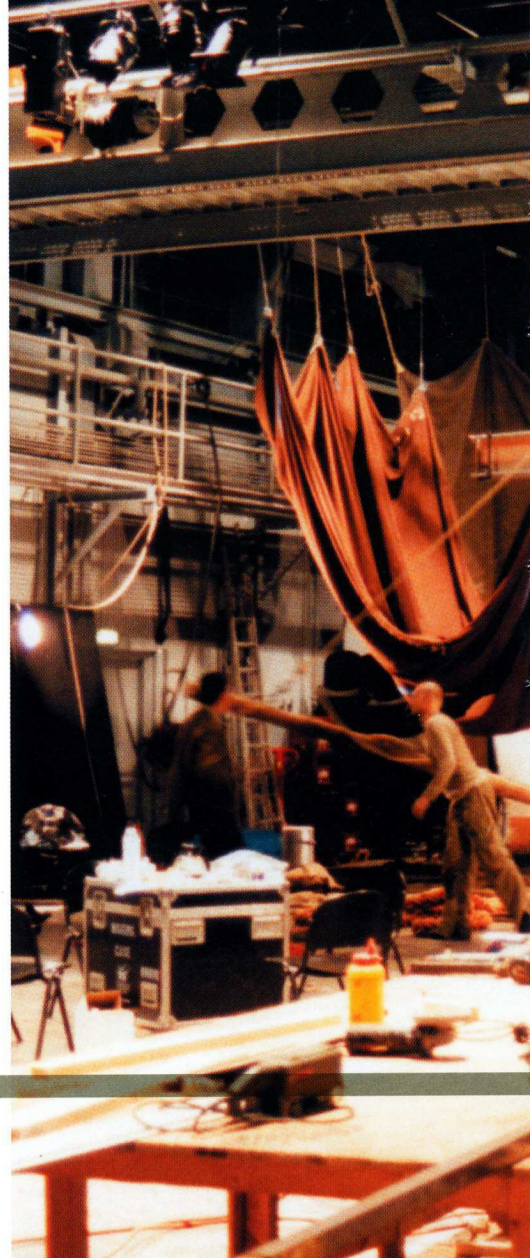

WE HOEFDEN LEKKER OOK NIET OP TE RUIMEN

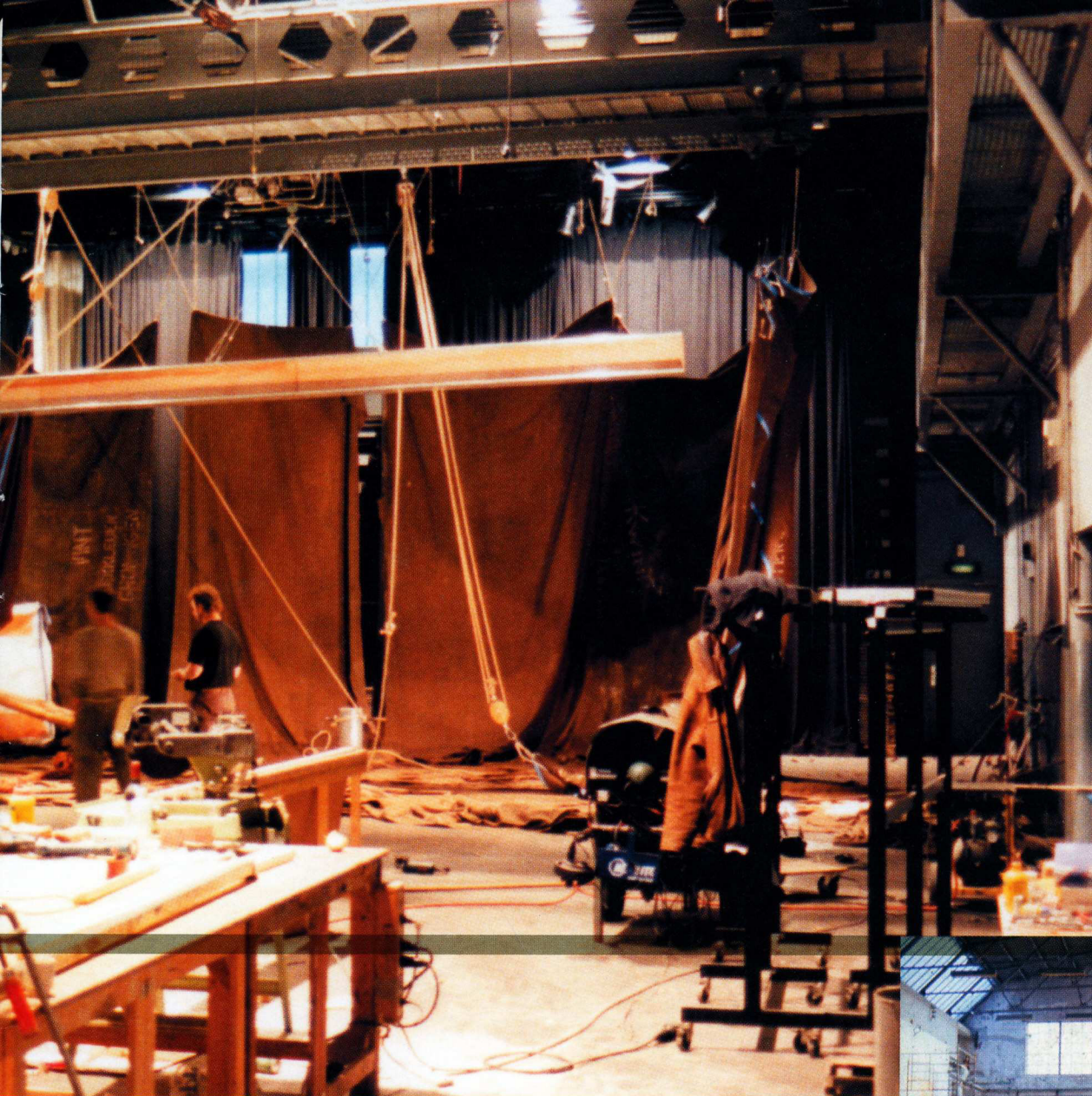
“Zo'n tien jaar geleden zochten wij, Waardenberg en ik, ruimte om onze voorstellingen te oefenen. Via een impresariaat kwamen we bij Hal 4 terecht. Ik kende Hal 4 wel van het Ro Theater en van popconcerten, maar was er verder nooit geweest. Waardenberg en ik maakten toen voorstellingen met veel en groot decor. Op een gegeven moment werd het decor zo groot dat het op een andere plek gemaakt moest worden dan waar we repeteerden. Hal 4 bleek zo groot dat het een werkplaats en repetitieruimte ineen was. Nu waren we echt vrij om te repeteren. De ruimte was ook ontzettend hoog; je hing scheepskatrollen op, gooide opblaaskussens neer van zes bij tien meter en hield dan nog ruimte over. De plek was enorm. We hebben een keer een hele graansilo gekocht van een boer en die naar binnen laten rijden. Dan kon je gaan zagen. Nooit meer gebruikt trouwens. Of je kwam aan tegelijkertijd met een tractor die tien meter lange, natte, bomen naar binnen stond te rijden.

Een ander ding was ook dat we speelruimte nodig hadden. Hal 4 was hiervoor ideaal. Theaters hebben altijd veel regels, over vloeren, vloerbedekking, etcetera. Er loopt altijd wel een technicus ergens over te zeuren. Bovendien is het heel ergerlijk als jij in je blote reet op het toneel staat en er zit een technicus op de eerste rij naar je te kijken. Hal 4 had dat allemaal niet, je was zo vrij als een vogel en kon er bijvoorbeeld ook 's avonds terecht. We hoefden lekker ook niet op te ruimen.

Zo ontstonden de mooiste voorstellingen. De eerste week dat we gingen repeteren stonden we eigenlijk alleen maar te voetballen. Daarna gingen we in onze blote reet staan, kijken of dat leuk was. En als dat niet leuk was, merkte je dat meteen. Een grote ruimte is hard voor je. Iets wat niet goed is, gaat genadeloos onderuit. Er hangen namelijk geen doeken om iets te verbloemen, het is één groot, kaal, koud ding met een koffiezetapparaat en twee stoeltjes. Een plek zonder opsmuk waar de wind van de Maas dwars doorheen waait. Het was er ook altijd koud trouwens, de ijsbloemen stonden op je kop. Dit stond overigens wel in schril contrast met de hoeveelheid poen die je moest betalen.

Onze voorstellingen zijn echt beter geworden door de repetities op zo'n bijzondere plek. Al die ruimte is goed voor de geest, je gaat er groot en theateraal van denken. Bovendien moest je blijven bewegen om de kou de baas te blijven. Je kwam er ook altijd bont en blauw vandaan. Dan hadden we weer met onze enkels ondersteboven in een touw gehangen of een ringenact bedacht die nodige blauwe plekken, schrammen en spierscheuringen opleverde. Het was fijn om er binnen te komen 's morgens om negen uur, maar het was ook altijd heel prettig om weer weg te gaan. We kwamen er niet bepaald om te genieten.

15

gebouw en omgeving

We hebben trouwens wel een keer echt een scène gemaakt van iets wat we meemaakten daar. Na een hele week vruchteloos repeteren en niet verder gekomen te zijn dan een partijtje voetballen, gingen we op vrijdagmiddag bekap en ontevreden even een broodje eten in de snackbar naast Hal 4. Voor ons was een man die alles met zijn neus aanwees, je kent het wel, op zo'n ongeïnteresseerde onbeleefde manier: 'ja, doe maar dat. En dan dat. En wat van dat.' We keken elkaar aan, kochten snel een broodje en renden terug naar de Hal om één van de betere scènes die we ooit gemaakt hebben in elkaar te zetten.

Eigenlijk zou Hal 4 een repetitieplek moeten zijn voor meer mensen. Het is de enige echt goede ruimte in de stad. Een jaar of tien geleden leek de deur wat vaker open te staan voor dit soort dingen. Hal 4 is volwassener geworden, met een sjeke folder enzo. Maar het behoudt wel nog altijd dat authentieke. Sommige plekken hoef je niet te veranderen. Hal 4 is een mooie studio en dat zal het altijd blijven. Als je Hal 4 zou verplaatsen naar het Zakkendragershuisje in Delfshaven zou het geen Hal 4 meer zijn. Hal 4 heeft absoluut een functie als plek. Als het weg zou gaan, zou dat me wel aan het hart gaan."

WILFRIED DE JONG [1957]

Is theatermaker, televisiejournalist en schrijver. Als cabaretier maakte hij eind jaren tachtig, begin jaren negentig met Waardenberg&de Jong een serie voorstellingen. Hij is o.a bekend van het televisieprogramma Pakhuis De Jong, waarin hij bekenden en onbekenden in en op Las Palmas interviewde, maar ook van Sportpaleis De Jong, een interviewprogramma voor de VPRO, en Holland Sport, een sportprogramma met Matthijs van Nieuwkerk.

DOOR DE CONFETTI NAAR HET TOILET

"Hal 4 is één van onze favoriete uitspaninkjes. Als je daar iets organiseert, kun je lekker je eigen fantasie in vrije loop laten. Het personeel heeft de Rotterdamse mentaliteit – er wordt niet moeilijk gedaan. Sterker nog: het personeel denkt zelf mee. Wij hebben nog nooit meegemaakt dat iets wat we in Hal 4 wilden organiseren niet kon. Bij Hal 4 moet je alles zelf verzinnen – er is namelijk niets – van de aankleding tot waar het podium staat. Dat maakt het ook leuk: je bent niet gebonden aan standaardopstellingen en dus vrij van geest. Dat heeft aardig wat wilde braspartijen opgeleverd.

Vijftien jaar geleden organiseerde ik mijn eerste party in Hal 4, dat was nog zonder Jack. Het was een oud&nieuwfeest. Toplocatie, interessante prijs, maar ja: je moest ook alles zelf doen. 's Morgens om acht uur de kauwgom met een plamuurmes van de vloer krabben, de etensresten uit de rolgordijnen halen en de serpentes in vuilniszakken stoppen. Toch hield ik van Hal 4 en ben ik ermee doorgegaan om daar te organiseren. Ondanks dat je al kapot was als je het podium uit een hokje tussen de waterbassins naar binnen had gesjouwd. Intussen is dat wel wat veranderd. Hal 4 is professioneler geworden, duurder ook. Maar het is nog steeds een relaxte plek zonder dollartekens in de ogen.

De eerste keer dat ik echt een commerciële party heb georganiseerd in Hal 4 was meteen te gek. De entree bestond uit twaalf deuren waar de mensen door heen moesten om binnen te komen, en tussen die deuren gebeurde er van alles. De ene deur ging zus open, de andere zo en tussendoor liepen de animatiegasten van Free Enterprises (een organisatie voor stand up comedy). Je kunt echt iets speciaals doen in Hal 4. Zo hingen we ook zwarte doeken op aan de balustrades boven (dit was voor de verbouwing) die we dan volgooiden met confetti. Geen nepconfetti, maar van die echte glinsterende stukjes plastic. Om middernacht trokken we aan een touwtje en kwam de hele boel naar beneden. Dan stond je tot je knieën tussen de ballonnen en moest je door de confetti naar het toilet waden.

Het mooie van Hal 4 is ook letterlijk de locatie. Het is rustig gelegen, je komt al gezellig aanrijden. Bovendien is het gemakkelijk te vinden, iedereen kent immers de Van Brienoordbrug en je kunt er ook nog volop en gratis parkeren. Je kunt binnen echt iets maken, het kan buiten vriezen terwijl je binnen Rio hebt nagebouwd. Als het feestgedruis je dan teveel vermoeit, ga je lekker even naar buiten om je hersenpan te lichten. Ideaal. Binnen kun je het mooi uitlichten. Als je dan je tafels aankleedt met terracotta heb je het helemaal voor elkaar.

Over uitlichten gesproken. We hebben ook the Phantom of the Opera binnen gehad. Hadden we Ben Cramer gebeld dat hij moest komen in die cape en met dat masker. Rook erbij, mysterieus licht en klaar waren we. De tranen van de mensen stonden tot aan je enkels.

Ooit gingen we ook wel voorstellingen kijken in Hal 4. Zo hebben we een voorstelling gezien met water binnen en dat was wel mooi. En de voorstelling Radijs, de schuurmachines en kettingzagen vlogen door de zaal – fantastisch. Maar verder vinden we er niet veel bijzitten. Dat heeft ook te maken met ons werk. Je beleeft theater op een ander manier. Eigenlijk is namelijk elke avond die wij organiseren theater. Wij gaan nu voor de spontane onvoorbereide dingen, dat is waar we krom om liggen.

Wij rijden een bruidspaar als filmsterren in een cabriolet naar binnen, hoeven ze niet suf door een haagje mensen te lopen bijvoorbeeld. Ook typerend voor Hal 4 trouwens, het is de enige locatie waar je een auto naar binnen kunt rijden. Ja, het zou wel erg zijn als het zou verdwijnen. Het is in ieder geval herinneringsmateriaal dat je koestert."

KRIJN VAN LAAR (1949)

Organisator, entertainment, artiestenbemiddelaar. Vaste huurder van Hal 4 voor feesten, partijen, onzelfsprekende feestavonden, etcetera. Reguleert met eigen energie levenslust bij anderen met humor als medicijn voor zieken en chagrijn.

gebouw en omgeving

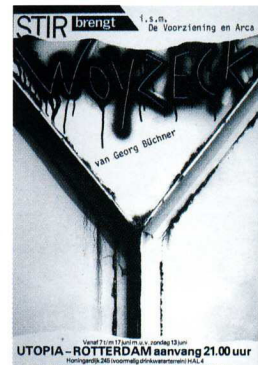
join the big party the ghetto
met dj alex and the 7emix tropical
sound by bonza & yoey
op vrijdag 23 sept. 1983
SWINDEN GEBRANDMERD

hal 4
UTOPIA WATERUREN
KONINGSRIJK DAS
ENHUPING TRAMT KALLINGEN
Zaaiopen STUUR

NU BLIJKT DEZE LOKATIE VOOR CREATIEVE THEATERMAKERS MOGELIJKHEDEN TE HEBBEN DIE ZELFS DE MODERNSTE SCHOUWBURG NOOIT ZOU KUNNEN BIEDEN

Ton Olde Monnikhof, Algemeen Dagblad 20 augustus 1985.

HET GAAT VANDAAG, DAT IS HET LEUKE, OVER ROZENGEUR EN NEUKEN

"Laatst ging ik naar een voorstelling van Rotterdams Lef kijken en ik viel van mijn stoel van bewondering. Jezus Christus wat was dat goed. Ik zag een schoolvoorstelling en moest meteen denken aan de schoolvoorstellingen die ik ooit speelde met de Zwarte Hand. De laatste voorstelling van de Zwarte Hand was in Hal 4. Er werden allerlei scholen uitgenodigd en dan begon je te spelen. Stukken van Karel Eykman, het was allemaal heel cool. Het opende als volgt: 'Het gaat vandaag, dat is het leuke, over rozengeur en neuken.' En dan met een bandje erbij. Niet te vergelijken met wat ik nu zag. Wat dat betreft is Hal 4 op een imponerende manier met de tijd meegegaan. Een perfect geregisseerde voorstelling met in plaats van een bandje een DJ, echt goed.

Ik ken Hal 4 eigenlijk van de muziekprogrammering. In Hal 4 kwam muziek die je nergens anders in Nederland kon vinden. Ik ben bijvoorbeeld naar een concert geweest van Screaming Jay Hawkins, een bijzonder figuur. Het was ontzettend warm in de zaal en Jay lette goed op. Elke keer als een meisje haar jas of haar trui uitdeed, riep hij: 'Keep it cool baby, Screaming Jay is here!' Hij ging ook zijn littekens laten zien enzo. Ook heb ik Doctor John gezien, die het podium op werd geholpen door zijn dochter.

Al snel verwierf Hal 4 naam met de theaterprogrammering. Ik heb er een stuk of vijf, zes voorstellingen gezien van het Ro Theater: Mieke Mom, Merlijn, Pravda. De meest bijzondere dingen, elke keer weer anders. Je wist dat je iets aparts kon verwachten, maar bij Jos en Antoine [regisseurs Ro Theater, red.] vlogen gelijk de helikopters naar binnen. Ze lieten het publiek (bestaande uit vierhonderd man) op lucht lopen, geweldig. Dat kon echt allemaal door Hal 4. Zo werd theater toegankelijk, echt heel erg goed. De voorstelling met de Zwarte Hand die ik daar heb gespeeld was ook één van de mooiste voorstellingen. Het was een stuk met dertien muzikanten en één acteur, wat een bizarre combinatie is. Er kwamen allerlei bloemkolen in voor en opspringend fruit. Ik weet nog dat we op de dag van de voorstelling de zaal binnenkwamen en dat onder de vloer een technicus lag te slapen met de boor nog in zijn hand. Hij was de hele nacht doorgestaan om alle rare eisen voor elkaar te krijgen.

Uiteindelijk ben ik in Hal 4 gaan repeteren. Dat was meer een must, er was simpelweg niets anders in Rotterdam.

Nu nog steeds niet trouwens. Gezelschappen hebben hun eigen repetitieruimte en verder is er niets. Ik kan nu terecht ergens op de Heyplaat via het Gemeentelijk Haven Bedrijf, maar het blijft een gedoe. Wat ontzettend goed is aan de Hal, is dat alles kan. Of althans: er is niet veel wat niet kan. Het is een kaal, vierkant ding en je gaat je gang. Even denken, nee, ik heb er volgens mij geen litteken opgelopen – dat verbaast me.

Mijn mooiste herinnering aan Hal 4 is van tien, vijftien jaar geleden. Ik organiseerde toen met Wilfried de Jong, Bert Visscher en Brigitte Kaandorp een alternatief Fantastico. Fantastico was wat nu de Parade is. Om de een of andere reden ging het dat jaar niet door. Wij bedachten toen dat we een alternatief zouden bieden op het terrein naast Hal 4. We kwamen 's middags om twee uur bij elkaar voor de eerste vergadering. Die avond om zeven

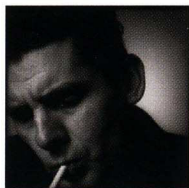

uur gingen we open. De regels waren simpel: je moest een tent van thuis meebrengen waarin je je voorstelling deed en je moest een act spelen die je nog nooit had gedaan.

Je begrijpt dat dit hilarische situaties opleverde. Waardenberg & De Jong hadden een enorm slechte act waarbij ze hun kloten uit een zwembroek lieten hangen en daarbij een pijp rookten. Brigitte Kaandorp zat in een puptent, Bert Visscher en 'Het Groot Niet Te Vermijden' hadden een bungalowtent. Ik deed een of andere transsek-suele waarzeggerij-act met een glazen bol. En Bolle Hans van de sigarenbar naast de schouwburg verkocht broodjes haring waar dan een tentharing in lag. Het bizarre is dat we iets van drie of vier gulden entree hieven en dat er ineens zestienhonderd man kwamen. Daar hebben we veel kreeft van gegeten! Maar mijn tent heb ik daar maar achtergelaten, er was niet veel van over.

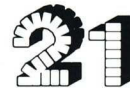
Hal 4 is wel veranderd in vergelijking met hoe het er eerst uitzag. Nu is het bijna een gewone woonwijk, niets bijzonders. Twintig jaar geleden echter zat het vol met krakers en dan echte krakers, niet van dat softe anti-kraak ofzo. Het was een aparte plek, underground, geen mainstream. Ik kom er niet zoveel meer. Het is mij te multiculti. Ik vind het wel heel knap van Evan hoe hij altijd bezig is geweest om zijn hoofd boven water te houden en weet te profiteren van de tand des tijds. De staats-secretaris die voor iedereen te vroeg kwam, is door Evan uitgebuit. Daardoor bestaat Hal 4 nu nog steeds.

Ik neem daarom ook aan dat Rotterdams Lef er bij het volgende jubileum van Hal 4 niet meer zit. Hal 4 gaat altijd mee met haar tijd en zal daarom iets heel anders trendy's of vernieuwends hebben."

JOHN BUIJSMAN [1953]

Is een theater en tv-man. In 1982 begon hij met acteren waarna hij in 1991 bij theatergroep De Zwarte Hand in dienst trad. Hij werkte daar als acteur, muzikant, decorontwerper en was artistiek leider. Hij deed tv-optredens, waaronder in VPRO's Myxamethose en speelde Dr. Doolittle in de jeugdserie Loenatik. Tourde met de musical Le Freak. Intussen heeft hij diverse solovoortellingen neergezet, zoals Angel Eyes, Hengst en Een Nacht uit het Leven van de Stad.

gebouw en omgeving

HAL 4 • WALKERBOUWING 200 • ROTTERDAM KRALINGEN • BEREIKBAAR MET TRAM/LINIE
 VOORZICHTIG! NIET BEVEEGEN! NIET TOEGANG VOOR TOEGANG VOOR TOEGANG
 BANGERS 121 • KALASCHNIKOV SALVA CONCEPT 18 00 LULU • HAL OPEN 20 00 LULU •
 LAMMING 21 00 LULU • TOEGANG 17 00

SCREAMIN'
JAY
HAWKINS

AND HIS
CHICKEN HAWKS

DONDERDAG 12 MEI
 (HEMELVAARTSDAG)

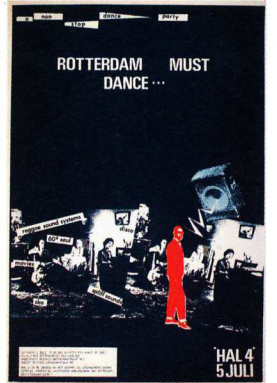
CONCERT KROMT FOR EENMANNEN
 PHOTOKRUIJER TOEGANG NIETBAAR

23

muziek

PALAIS SCHAUMBURG & support B

21 JUNI Hal 4

DE CONCERTEN WAREN GEEN OPTREDENS, HET WAREN STATEMENTS

"In het kort: alle goede bands die ik gezien heb, heb ik gezien in Hal 4 – variërend van Suspect tot New Order en Nick Cave. Hal 4 heeft zich vanaf dat het open ging begin jaren tachtig onderscheiden in vernieuwende programmering. Samen met Utopia, dat ook in Hal 4 zat, was het één groot creatief platform voor kunstenaars.

Je fietste bij min vier met wind tegen vijf kilometer naar Hal 4. De weersomstandigheden deerden je niet, zo hard klopte je hartje in afwachting van wat je te zien zou krijgen. Je wist gewoon: de band die gaat komen gaat iets nieuws zijn, het gaat geweldig zijn. De bands die in Hal 4 kwamen kende je namelijk geen van allen, maar het werden allemaal cultbands. Hal 4 was de arty tegenhanger van de working class hero, de elite binnen de popprogrammering van dat moment. Heel vernieuwend, heel basic. Met een underground uitstraling. De concerten waren geen optredens, het waren statements. Er waren optredens van het Factory label waar maar dertig of veertig mensen in de zaal stonden, maar ik was erbij.

New Wave en Neue Welle was overal wars van, de muziek was niet conventioneel, niet gestructureerd maar swingde wel. Eveline Dröge programmeerde werkelijk van alles: Palais Schaumburg, Cabaret Voltaire, Shack, allerlei Duitse bandjes. Ook de industrials uit Sheffield kwamen naar Hal 4. Die concerten bestonden altijd uit een hoofdoptreden en een voorprogramma. Mike Pickering (destijds programmeur bij Hal 4 en de 'M' van M People) bijvoorbeeld stond met zijn band Quando Quango in het voorprogramma van New Order uit de Manchester scene. Dat waren geen optredens meer, maar echte shows tot diep in de nacht.

GEMEENTEPOLITIE ROTTERDAM
JUSTITIEDIENST

ONTVANGST BEWIJS

Ondergetekende verklaart hiermee dat op donderdag 23 oktober 1980, omstreeks 16.15 uur, in beslag is genomen:

- 1) 89 aanplakbiljetten
- 2) één emmer
- 3) één lijmkwast

uit handen van H. van Es en J. Koning

Rotterdam 23 oktober 1980

de agenten met kleding nummer

709 en 2012

Rotterdam,

pdm 5.75

NEW ORDER

25

muziek

**Op de avond van Zaterdag 13 December
hal 4 9uur New Order + Minny Pops
voorverkoop Rotterdams Nieuwsblad - f15
hal 4 Utopia Honingerdijk Rotterdam**

in de trant van om elf uur 's avonds naar theater gaan, moet gewoon een plek krijgen in deze instellingen. Dan kan Hal 4 weer op avontuur gaan. Ik kom nog maar zelden in Hal 4. De laatste keer ben ik een theatervoorstelling gaan kijken die door Now&Wow geïnspireerd was. Dat was wel leuk trouwens, maar vooral door de mensen die ik tegenkwam.

Nu ben ik zelf op avontuur met Now&Wow. Ik moet zeggen dat Hal 4 de opstapplaats was van mijn creatieve bewustzijn. Mijn eerste optreden was ook in Hal 4, in 1983 met Dojoji als voorprogramma van Liaisons Dangereuses. Met trillende benen speelde ik zes nummers en intussen hoopte ik dat dat een half uur zou volmaken. En dat was fantastisch, een kakofonie van geluid met bas, drums en een stem erbij. Hal 4 is voor mij van belang geweest voor de totstandkoming

van Now&Wow. Ik heb daar geleerd dat je een pionier kan en moet zijn, dat je dan een cultureel vrij platform kunt bouwen – met eigenzinnigheid. De parallel die je nu nog kunt trekken tussen Hal 4 en Now&Wow zit hem in de posters: je ziet een onbekende band op een poster en je gaat kijken, voor de poster.”

BY ORDER
Hal 4

TED LANGENBACH (1959)

Dance-goeroe. Begonnen als playbackker van popmuziek. Richtte zich in de puberteit op Glamrock, Discotrash en Punk. Speelde met zijn band Dojoji in Hal 4. Begon met het organiseren van parties in Hal 4. Nam daarnaast deel aan diverse kunstprojecten, performances en lezingen. DJ. Startte MTC (Music Takes Control) in 1988. MTC heeft een leidende positie in partyland met multidisciplinaire kunstzinnige events waarin muziek, dans, theater, videokunst, fashion, multimedia en performance art samenkomen.

**HOEWEL DE ORGANISATIE NA
AFLOOP ROUWDE OM DE GERINGE
PUBLIEKE BELANGSTELLING, MOCHT
TOCH WORDEN VASTGESTELD DAT
DIT EEN WAARLIJK HISTORISCH
AVONDJE WAS.**

Bert van der Kamp, Muziekrant OOR Nr. 21 22 Oktober 1980

**THIS HEAT
FURIOUS PIG
FOREIGN BODIES**

26

SEPT.

HAL

4

**BEGINT OM 9 UUR TOEGANG FL. 10
HAL 4 UTOPIA HONINGERDIJK 245
ROTTERDAM - EINDPUNT LIJN 1**

CONCERT TREKT VEEL PUBLIEK

Beefheart wordt goed begeleid

Concert: Captain Beefheart; Rotterdam, Hal 4.

Een van de merkwaardigste talenten, aan de uiterste rand van de popmuziek, is wel dat van de Amerikaan Don van Vliet. Onder de naam Captain Beefheart begon hij vijftien jaar geleden een carrière, die wordt gekenmerkt door een compromisloze samenhang. De afgelopen dagen gaf hij in Amsterdam, Sittard, Rotterdam en Groningen na zes jaar weer concerten, die alle goed werden bezocht en een succesvol verloop hadden.

Beefheart is de „cult-hero” bij uitstek. Zijn muziek is zo moeilijk te doorgronden, dat voor hem nooit een groot publiek zal zijn weggelegd. Maar sinds het begin van zijn carrière is hij een inspiratiebron voor muzikanten en devote aanhangers. De gestructureerde chaos van

dit genie-tegen-het-gekke-aan is tijdloos. Het beste bewijs daarvoor is wel dat zijn muziek in al die jaren niet noemenswaardig is veranderd.

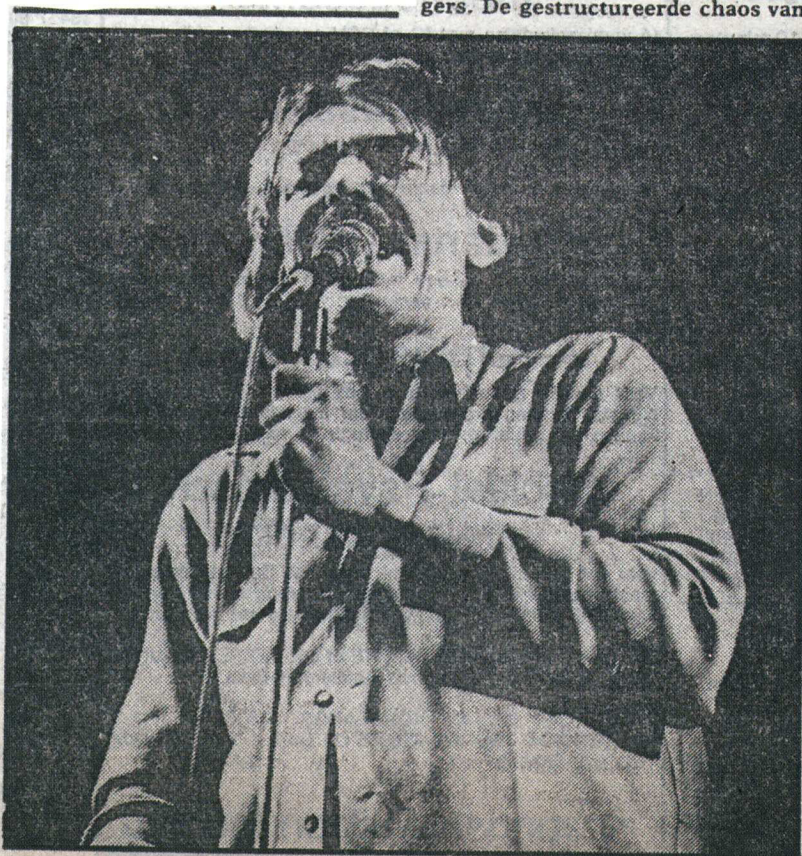
Met de blues als basis componeert hij fragmenten van onbegrijpelijke structuren, meestal rauw uitgevoerd, en altijd met intrigerende ritmewisselingen (te horen op meer dan elf elpees). Zijn stem is be-rucht. Hij heeft een zeer groot bereik, en zou met z'n klank een willekeurige horrorfilm tot een succes kunnen maken. Daarnaast blaast hij een huiveringwekkende sopraansax-partij, en weet hij met z'n intense persoonlijkheid de spanning in zijn muziek voortdurend hoog te houden.

Beefheart heeft altijd de steun ondervonden van Frank Zappa, die zijn talent onderkende, maar zou niets zijn begonnen zonder zijn eigen Magic Band. De eerste uitvoering daarvan begon halverwege de jaren zeventig een eigen leven onder de naam Mallard, waardoor de zanger enigszins in artistieke problemen kwam. Maar hij heeft weer een uitstekende groep begeleiders onder aanvoering van bas en toetsenist Eric Drew Feldman. Ook drummer Robert Arthur Williams is door een goede uitvoering van ingewikkelde drumpatronen een uitstekende kracht. De gitaristen Richard Snyder en J Morris Tepper vullen het hoge veau van de band volkomen af. Een wat vreemde rol tijdens de concerten speelde Gary Lucas, die een soort stagiaire slechts enige dichten van Beefheart en een taarsolo mocht brengen.

Rustpunt

Captain Beefheart beheerste het podium en hij maakte zich ook als ongedwongen bandleider volkomen waar. Het anderhalf uur durende concert bevatte veel songs van zijn laatste elpee *Doc at the Radar Station*, maar ook van zijn andere hoogtepunten *Safe as Milk*, en *Clear Spot*, zoals *Abba Zabba*, *Dropout Boogie* en het mooie *Her eyes are a blue million miles*. Deze vormden door het mandolinespel van Feldman een rustpunt halverwege de uitputtende kakafonie. Het talent van de onaanangepaste Beefheart is wellicht te diep om te doorgronden, maar ook op intuïtieve gronden komt het wezenlijke belang ervan duidelijk over. In ieder geval kan worden vastgesteld dat zijn kracht nog steeds onverminderd is.

GEERT KISTEMAKER

CAPTAIN BEEFHEART

27

muziek

„Een van de merkwaardigste talenten, aan de uiterste rand van de popmuziek.”

Kate
café
IN hal 4

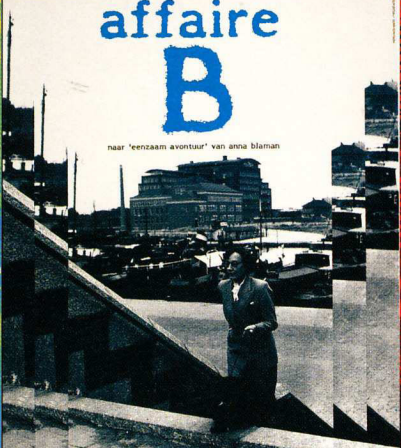
ELCHAUWOUZEN

 Grote busvervoer op voorstelingsdagen
 vanaf de Rotterdamse Schouwburg
 vertrek 20.30 uur.
 De bus zal na afloop van de voorstelling
 terugrijden naar de Schouwburg.
 14.1/m.29 mei, behalve ma. en di.
 (za. 14 mei try-out)
 AANVANG 21.00 uur
 Toegang f 12.50
 CJP/Pae 65 f 7.50
 (try-out f 10,- en f 5,-)
 Telefoonisch reserveren
 van 12-18 uur, tel. 11 17 86
 Kortverkoop vanaf 1 uur voor aanvang

CHAOZ speelt
DE GEKENDE NON
 van stanislaw ignacy witkiewicz
 op 23, 24, 25, 26, 27 juni
 om 21 uur
 in HAL 4 UTOPIA

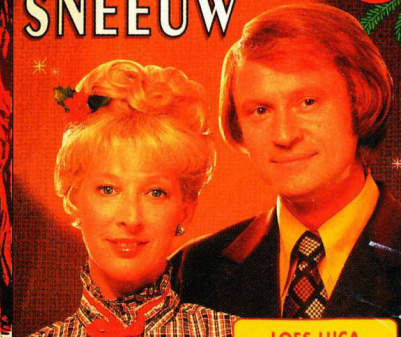
SLAGWERK MANIFESTATIE

 Eenmalig spectaculair optreden van
 de Japanse slagwerkgroep **Kodô**
 met het **Circle Ensemble**, de sensatie
 van het Holland Festival 1983, in
 hal 4 van Utopia op 24 mei

ZATERDAG
 VAN 12 TOT 12
 IN UTOPIA. OUDE WATERTOREN
 TOEGANG f 7.50
6
 OKTOBER
 SMIT EN WATTO
 BETALEN
 BAREND PETERSEN QUARTET
 KLADDERAAR
 SOLIDARITEITS FESTIVAL
SLEPERS
 OOP

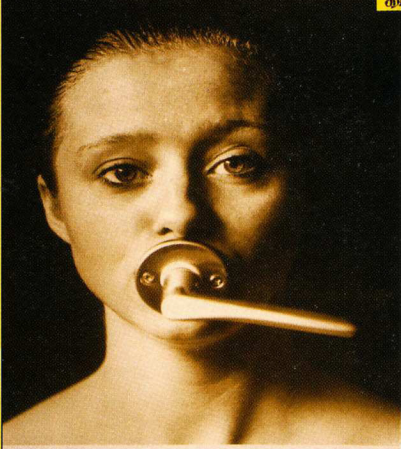
affaire B
 naar 'zeenaan avontuur' van anne blieman

 Lijn. studio's onafhankelijk toneel
HAL 4, Utopia, Rotterdam
 dinsdag 28 januari t.m. zaterdag 1 februari - 20.30 uur
 Telefoonisch reserveren vanaf 12 uur, op werkdagen van 11:00-18:00 uur (010) 4321498

2 1/2 uur revue
"Levend Rotterdam!"
"Rotterdam Yaşiyor!"

 een wervelende Turks-Nederlandse show
 met zang dans goochelen smartappelen popmuziek
 31 acties 12 muzikanten
 Büyük bir Türkiye-Hollanda gösterisi
 şarkılarıyla danslarıyla oyunlarıyla
 30 den fazla kostümlü sahne Rotterdam'da
 7-12 Haziran Hal 4 Utopia 20.15
 8-9 Haziran Öglen Matinesi 14.15
 Res. 010-4321498
 Hal 4 Utopia
 7-9
 een spektakel op 8 en 9 juni 14.15 uur en
7-12 juni Hal4 Utopia 20.15 uur

Orkater
NATTE SNEEUW
 met Gerard Atema
 met Netty van Hoorn

LOES LUCA
ARJAN EDERVEEN
 EN EEN KERSTKOOR
HAL 4 TRY-OUTS
 wo 23 - za 27 NOVEMBER
 AANVANG 20.10 UUR
 RESERVEEREN 010-4321498

DIDN'T YOU SEE THE
BANDAS SISTERS?

 WITH THE VERDONS SUPPORT ACT
 BECAUSE THAT'S WHAT
BANANAS ARE GOOD FOR

IK HEB EEN DODE DAVID LIE

THEATRE HAL 4, ROTTERDAM
 WATERTOEREN 200
 VRIJDAG 6 NOVEMBER 20.30 UUR
 ZATERDAG 7 NOVEMBER 20.30 UUR
 RESERVEEREN: 010-4321498

move on up
 Afterparties
26/27/28/29 MEI
 Festival met: urban theater, presentaties, debatten,
 theatersport, columns, lezingen en afterparties.

HAL 4 www.hal4.nl
 Waterloerweg 200 Rotterdam

utopia komt

 op de present in het theater
 Rotterdam om 2 tot 12 november 1977

CULTURE

JOSEPH HILL
 HONINGERDIJK
 VOORVERKOOP f 17.50 BIJ VVV HADDOCK
SPLIFF TAKES HIS CHANCE!

THEATRE OF HATE

HAL 4 28 MEI
FL. 10
 TORPEDOS

TAPPER ZUKIE
 & The Warriors

HAL 4
Zat 5 Febr
 Toegang f 17.50 aan de zaal, voorverkoop f 15,- bij
 Smit, Hebbek, Postwerf, de Vries, de Vries, de Vries

ROTTERDAM MUST DANCE
 again

 DJ ALEX
 CHUCK LONELY
 DANCE EXPLOSION
 RADICAL ROLLERS
 RECORDED DANCE MUSIC
 BEGAE - SOUL - DISCO - S&A
Hal 4
22nov

HAL 4!
16 OKT
VIDEO

17 OKT
LIVE
TUZED
MOON

halongedag 20.00 uur
18.00 uur
19.00 uur
20.00 uur
21.00 uur
22.00 uur
23.00 uur
24.00 uur
25.00 uur
26.00 uur
27.00 uur
28.00 uur
29.00 uur
30.00 uur
31.00 uur
32.00 uur
33.00 uur
34.00 uur
35.00 uur
36.00 uur
37.00 uur
38.00 uur
39.00 uur
40.00 uur
41.00 uur
42.00 uur
43.00 uur
44.00 uur
45.00 uur
46.00 uur
47.00 uur
48.00 uur
49.00 uur
50.00 uur
51.00 uur
52.00 uur
53.00 uur
54.00 uur
55.00 uur
56.00 uur
57.00 uur
58.00 uur
59.00 uur
60.00 uur

ALAN VIEGA

THE GLADIATORS

LES 'RIDDIMS' IMMORTELS

TOEGANG 17.50

HAL 4!

ALAN VIEGA

HAL 4! 16 MEI FL. 15

REGGAE
CREATION REBEL
MEDIUM + MEDIUM
HAL 4! 7 NOV

6 okt 5 JAAR

HAL 4!

klassieke muziek-theater
poëzie-disco-projecties

HAL 4, Waterloerweg, Kralingen, toegang gratis. Aanvang 21 uur. Met dank aan: RKS, Grotten, Lecht, ON Theater

hittegolf feesten presenteert

shake waltz night met

master blaster
& dj president c

zaalopen 21 uur - toegang 110,- cjp 17,50
hal 4 UTOPIA Kralingen tel. 126031

29 JULI

HAL 4!

zondag 26 sept

LAVVI
EBBEL

SUPPORT ACT
ERIC RANDOM AND THE BEDLAMITES

HAL 4!

woensdag 15 september

MODERN ENGLISH

WWW.ROTTERDAMSLEF.NL

20 nov.

DINGDONG & CUBUS & FETISJ
BINGER IN THE DYKE & TAMTAM
DIE FABRIEK & STUM & DRUMPUT
ONAFHANKELIJKE LABELS

CASSETTE

MARKT

+LIVE THE ACTOR / RIGOR MORTIS
BOSTON TEA PARTY
REMO TOBS

HAL 4! I.S.M. ZIMPLE PRODUCT
ZAAL OPEN VAN 15.00 TOEGANG 6,-

10 OKTOBER

WIRTSCHAFTS WUNDER

nieuw hip stilen

Lager C

HAL 4!

VOORVERKOOP: PLATENMANNEKE - BACKSTREET - HADDOCK
AANVANG 20.30 UUR
HAL 4 WATERTOREN HONINGERDIJK ROTTERDAM

DIGITAL FREESTYLE

GAMES & WORKSHOPS
vrijdag en zaterdag van 13 september t/m 12 oktober
WWW.DIGITAL-PLAYGROUND.NL

What's Going On

HAL 4!

Gouda's Glorie

11 MAART DEEL 1
4 APRIL 1992
ALLEEN IN ROTTERDAM
HAL 4
RECHENREKEN (121)
411 04 66

"de uitvinder aan het woord"

prekens
aharowib
gij jasper s
d flapw yk
w de ridder
paneldiskus
een congres
en door uitvinder
zat, 7 juni

aanvang: 10.00 uur
hal 4, utopia, r'dam
inlichtingen:

BAU HAUS

IN THE

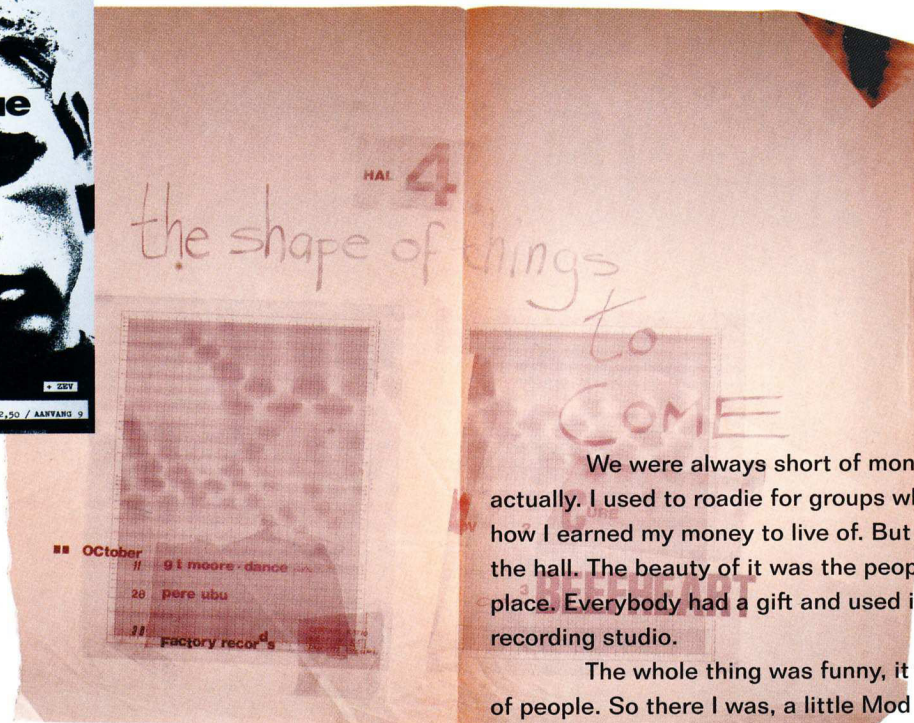
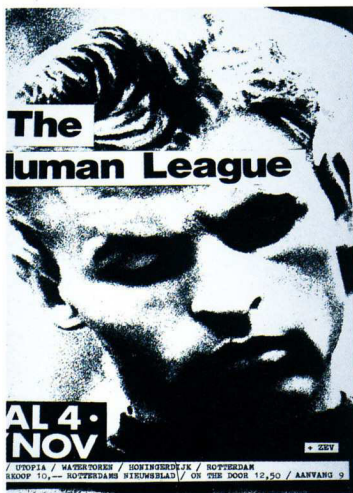
PIERRE + RICK
AANVANG 21.00
TOEGANG 12.50

NOV HAL 4 WATERTOREN + PIERRE + RICK
EINDPUNT LIJN 1
11 NOV 12.00
12 NOV 12.00
13 NOV 12.00
14 NOV 12.00
15 NOV 12.00
16 NOV 12.00
17 NOV 12.00
18 NOV 12.00
19 NOV 12.00
20 NOV 12.00
21 NOV 12.00
22 NOV 12.00
23 NOV 12.00
24 NOV 12.00
25 NOV 12.00
26 NOV 12.00
27 NOV 12.00
28 NOV 12.00
29 NOV 12.00
30 NOV 12.00

HET KRUIS VAN BOURGONDIE
PRESENTEERT

DE BENDE VAN VENLO

PREMIERE 4 JULI
11 NOV 12.00
12 NOV 12.00
13 NOV 12.00
14 NOV 12.00
15 NOV 12.00
16 NOV 12.00
17 NOV 12.00
18 NOV 12.00
19 NOV 12.00
20 NOV 12.00
21 NOV 12.00
22 NOV 12.00
23 NOV 12.00
24 NOV 12.00
25 NOV 12.00
26 NOV 12.00
27 NOV 12.00
28 NOV 12.00
29 NOV 12.00
30 NOV 12.00

We were always short of money, it was a label of love actually. I used to roadie for groups who came to Ahoy, that is how I earned my money to live of. But we spent all our time in the hall. The beauty of it was the people who were squatting the place. Everybody had a gift and used it. There even was small recording studio.

The whole thing was funny, it was a pretty odd mixture of people. So there I was, a little Mod from Manchester, working alongside hippies. Not Evan, he was a man about town – hipper than a hippie. Everyone was really receptive. The craziest thing

I experienced in the hall was when two men turned up

at the doorstep. They wanted to hire the place for a party they

WE BUILT OUR DREAM

"Twenty-five years ago I was working as a chef in Terschelling.

There I met a 'Rotterdams meisje' who was on holiday on the island. It is not a long story: I came to live in Rotterdam, Crooswijk, and we went to music together. Later we also formed the band Quando Quango. Via the music I met some people who were living in a water tower, next to an old industrial hall in a large empty field. Then I met Evan and we built our dream.

One day, we stood in the hall and saw the possibilities of it being a concert place. To turn the hall into this place we wanted it to be was not terribly easy, I have to say. We literally physically cleaned the hall, we took all the rubbish out. Then we rented a stage. The group we were with was a good cooperation. Everybody had a speciality and did something, like the carpentry, the lights or the design. This was also the reason why we had really good posters, absolutely beautiful silkscreens.

And then the bands came. We had Captain Beefheart, The Cure. And New Order of course, it was the second concert ever they did in their new composition (without the singer, formerly Joy Division). Also The Human League performed their first gig ever in Hal 4, the first one after the split with Heaven 17. I had a lot of contacts in the North of England, Manchester, Sheffield. And we became really good friends with the record store Backstreet Records, where all the famous musicians came, so they got involved as well. Apart from that, we had a lot of Dutch bands of course.

were throwing. Two respectable guys, wearing suits and everything. So Evan and I said yes and arranged it. When the evening was there, it turned out to be a complete gay bikers night. The parking spot was covered in Harley Davidsons, 250 really nice motor bikes. And inside the hall it was only gay leather suits you bumped into. I was the DJ, we agreed that on beforehand, so I stood there at my table baffled when everybody came in. But it was brilliant.

You have to realise that there was nothing for the music scene we were part of. We had Exit and one or two bars, that was it. Everybody always listened to music, nobody danced. So having Hal 4 was an awakening, we could do anything we wanted. My career really started of there. In fact I was headhunted by the people of Factory Records. They came over with The New Order, saw what we did and asked me later for the Hacienda in Manchester. I had problems with the immigration police at the time. Evan had to come with me to get the right stamps in my passport and all that. I think the truth was that the council was not very happy with Hal 4. So when the Hacienda called I left Rotterdam. I was heartbroken. But things move on when you are young and I started a next party life. The Hacienda was an old boat warehouse. It was the same thinking as Hal 4, there was no place to go to in Manchester either. The only difference with Hal 4 was that there was a lot more money. So what I did in Hal 4 I could now continue.

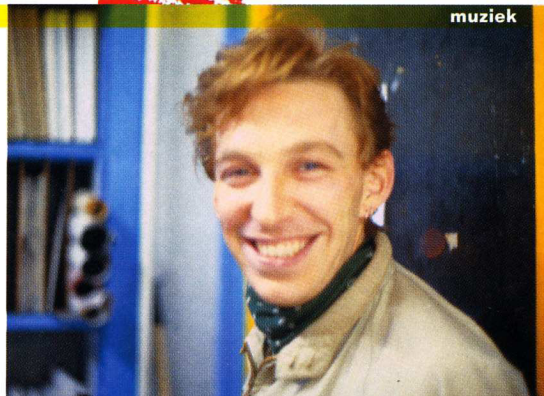
I have very good memories of Holland, I lived a very comfortable life. The Dutch are nicely laidback. When I come back to Rotterdam I will definitely visit Bert 'spliff' Records if it is still there. To see whether I can still buy some LP's and weed from this reggae fanatic."

BIRTHDAY PARTY

MIKE PICKERING [1956]

Came to work in Hal 4 as a music programmer in 1979. Used to DJ, play music, do acts - everything on the stage. Left for the Hacienda in Manchester early eighties. Formed M People, toured with the band through Holland but never played Rotterdam. Continued to be a pop star and DJ till two years ago. Made two films: Bombs Nature and Secret Society. Writes and produces music for various artists now, with record label A&R.

31
muziek

SUPPORT: HET LAATSTE

VOORVERKOOP: PLATENMANNEKE · BACKSTREET · HADDOCK
AANVANG 20:30 UUR HAL 4 WATERTOREN HONINGERDIJK ROTTERDAM

14 OKT

**WAT HEEL BELANGRIJK WAS, HET WAS EEN THEATERRUIMTE
ZONDER CONVENTIES, JE HOEFDE GEEN REKENING TE HOUDEN
MET EEN DANSVLOER HIER OF EEN DURE STOEL DAAR**

Jan Zoet

Diverse decors (vlnr) Opera Ballast van Orkater, Mieke Morn van het Ro Theater en Radeis.

33
theater

MANIFESTATIE
 2000-2001
 2002-2003
 2004-2005
 2006-2007
 2008-2009
 2010-2011
 2012-2013
 2014-2015
 2016-2017
 2018-2019
 2020-2021
 2022-2023
 2024-2025

DWL
 REVISIT
 THEATRE
 IN
 GENT

HET GEZICHT VAN HAL 4 IS NU HET GEZICHT VAN JONG, CREATIEF, VEELKLEURIG ROTTERDAM

"In de jaren tachtig ging ik voor het eerst naar Hal 4 omdat wij met het Mickery Theater geïnteresseerd waren te verhuizen van Amsterdam naar Rotterdam. We zaten namelijk wel in Amsterdam, maar hadden in feite een landelijke taak. We werden op Hal 4 gewezen door de opvallende voorstellingen die het RoTheater daar maakte. Met Mickery produceerden we in Hal 4 *The History of Theatre Part II*, een voorstelling waar het publiek in containers zat die op luchtkussens over de vlakke vloer zweefden. Een soort georganiseerd burengerucht, omdat het publiek verdeeld was in diverse containers en dus verschillende dingen zag en hoorde, inclusief flarden van de andere containers. Wij waren behoorlijk onder de indruk van de plek. Hal 4 had echt uitstraling, er kon ontzettend veel. Het was een avontuurlijke instelling met niet al te veel overhead. En, wat heel belangrijk was, het was een theaterruimte zonder conventies – je hoefde geen rekening te houden met een dansvloer hier of een dure stoel daar.

Een voorstelling die me altijd bij zal blijven is *Cerceau*, die we met Mickery in 1987 in Hal 4 presenteerden. Het gezelschap dat optrad kwam voort uit het fameuze Taganka Theater in Moskou en werd geleid door regisseur Anatoly Vasiliev. Het ijzeren gordijn bestond nog, maar begon kieren te vertonen. De groep trad voor de eerste keer op buiten het Oostblok. En dat was dus in Hal 4 in Rotterdam. Om de aankomst bijzonder te maken, had ik de gemeente gevraagd het oude antieke trammetje, dat je kunt huren voor speciale gelegenheden, ter beschikking te stellen om het gezelschap naar het hotel te vervoeren. En daarmee stond ik voor station Rotterdam Centraal. Op het moment suprême arriveerden de Russen op het stationsplein en vol trots leidde ik ze naar het trammetje. Hun reactie was echter een hele andere dan ik had verwacht. Ze waren namelijk stik- en stikbeledigd. In Rusland was vervoer per tram echt iets voor het klootjesvolk, zeker niet voor zo'n eerbiedwaardige theatergroep als zij. Die ontmoeting heeft voor een bijzondere reeks misverstanden gezorgd.

Maar de voorstelling stond als een huis, er was geen speld tussen te krijgen.

Hal 4 heeft nu veel meer een eigen uitstraling, al is het nog steeds bijzonder. Het gezicht van Hal 4 is nu het gezicht van jong, creatief, veelkleurig Rotterdam. Het is minder een plek waar alles kan, maar meer een plek waar alles langskomt. Rotterdams Lef heeft een duidelijke inhoudelijke lijn. Het is een belangrijk, spannend en goed geleid initiatief. Het goede aan Rotterdams Lef vind ik dat het niet belangrijk is alleen maar omdat het 'urban' (een modewoord) is, maar omdat het kiest voor kwaliteit en een visie ontwikkelt.

Hal 4 heeft met succes een deel van de markt in de podiumkunsten verworven en bedient een bepaald segment. Met de programmering van de schouwburg houden we rekening met wat door Hal 4 gedaan wordt. Zo is Hal 4 geen concurrent van de schouwburg, maar wel complementair. Ik ben blij dat Hal 4 verantwoordelijk is voor een deel van het aanbod van de podiumkunsten in Rotterdam en het doet me goed te zien dat dit deel volhardend en zo goed ingevuld wordt."

JAN ZOET (1958)

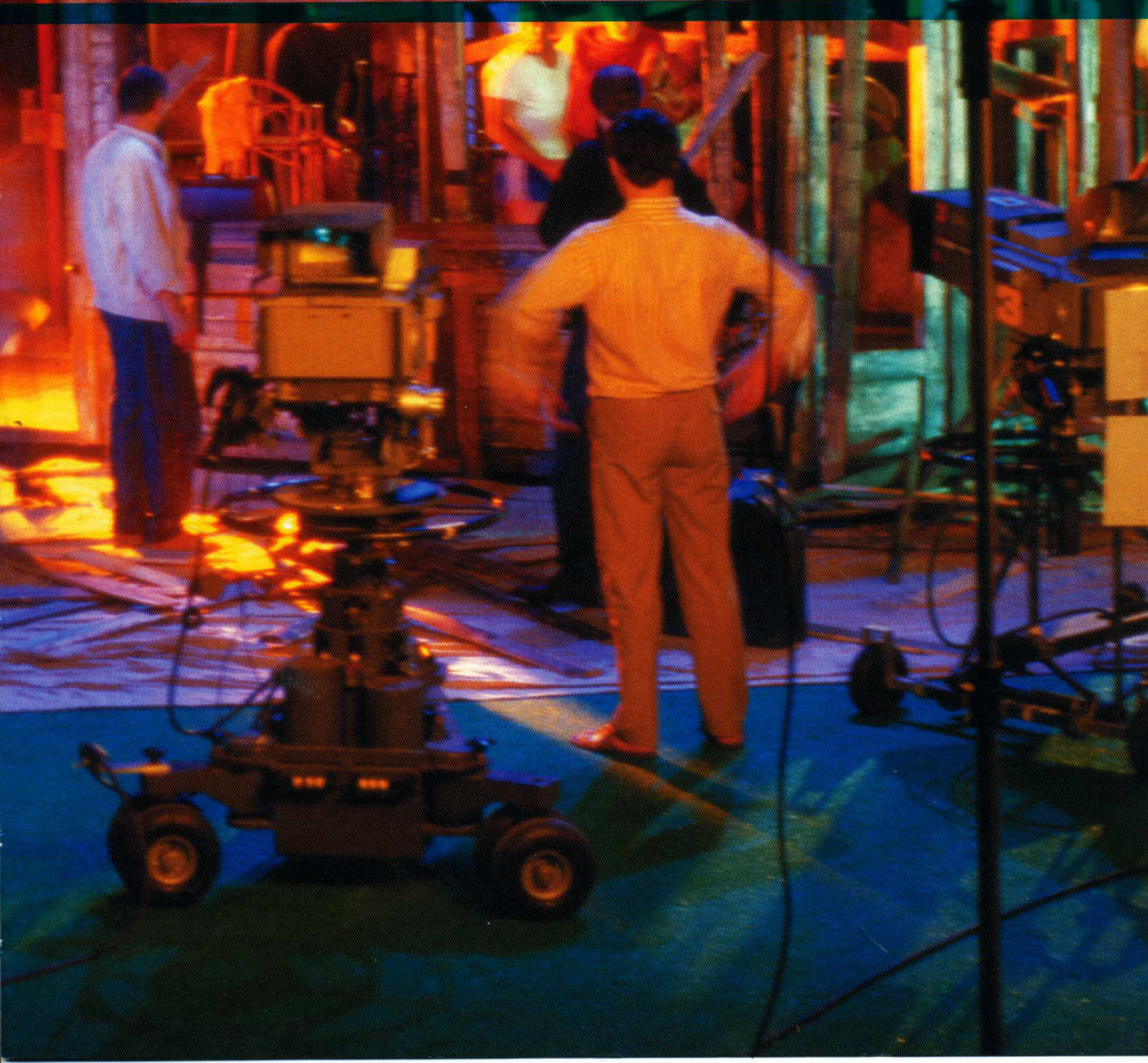
Is directeur van de Rotterdamse Schouwburg. Was dramaturg bij Mickery, het gezelschap dat de producties *Cerceau* en *History of Theatre Part II* in Hal 4 uitbracht. Werkte als docent aan de Interfaculteit van Beeld en Geluid in Den Haag en was zakelijk leider van Theatergroep Hollandia.

35

theater

DAT JE HALVE DECOR WEGWAART KAN ALLEEN DAAR

"In 1984 ging de oude schouwburg tegen de vlakke. Het Ro Theater moest toen een nieuwe locatie zoeken om producties neer te zetten, zolang de nieuwe schouwburg werd gebouwd. Het idee om naar Hal 4 te gaan was toen snel geboren, aangezien er verder geen ruimte was in Rotterdam. De eerste keer dat we in Hal 4 kwamen was er rond de locatie zelf helemaal niks. De wijk bestond nog niet, er was geen tram: er werden wat hallen gekraakt door architecten, dat was het. En oja, er was een weiland. Het gerucht ging dat Molukse activisten schietoefeningen hielden op het terrein.

De eerste voorstelling die het Ro Theater toen in Hal 4 gaf, was *God* van Woody Allen. Het publiek kwam direct in grote getale, zeker toen we de voorstelling *Merlijn* maakten. *Merlijn* duurde zes uur en speelde zich binnen en buiten de Hal af, ook in de waterbassins. We hadden een loods gebouwd over één van deze bassins. Helaas stormde het 's nachts een keer zo hard, dat het halve dak wegwaaide en we weer opnieuw konden beginnen.

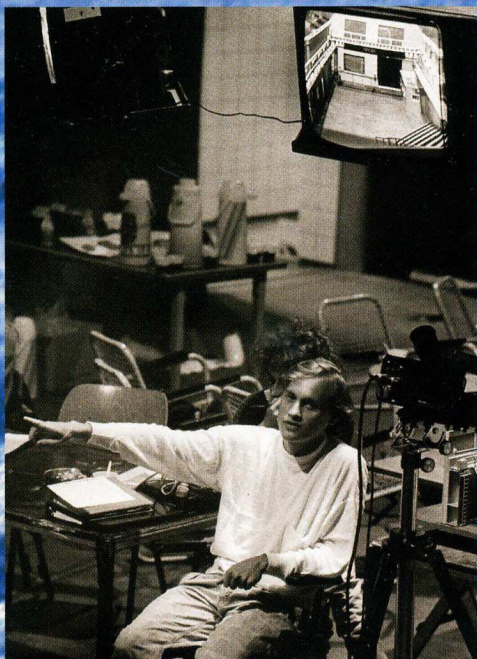
Dat was wel typisch Hal 4; dat je halve decor wegwaait kan alleen daar. Wij gebruikten Hal 4 vooral om locatie-theater te maken, waarbij we de ruimte zelf als uitgangspunt namen voor de vormgeving van de voorstelling. Voorstellingen die ergens anders dus nooit zo zouden kunnen. Zo hebben we bijvoorbeeld ook een voorstelling gemaakt met een op een hoovercraft zwevende tribune. Dat was een enorme toestand. Toen deze voorstelling bijna klaar was, bleek dat de tribune niet zweefde als er ook maar één barstje in de vloer zat. We moesten dus een hele nieuwe vloer storten. Alles moest eruit. Overigens heeft deze vloer er nog lang gelegen, dus het was het in ieder alle inspanningen waard. De voorstellingen waren meestal compleet uitverkocht, ondanks de excentrische ligging van Hal 4. Een CDA-gemeenteraadslid, die het er al niet mee eens was dat het Ro Theater voor deze locatie koos, moest speciaal bellen om te vragen waar het was. Het publiek kon het in ieder geval wel vinden: mensen kwamen dwars door de sneeuw, op de fiets, met auto's, taxi's – van alles. Er was daar toen nog geen openbaar vervoer.

In totaal hebben we zo'n zeven voorstellingen in Hal 4 gegeven: *God*, *De Oorlog*, *Pravda*, *Cas* in het Paleis van Boem, *Merlijn* en *Mieke Mom*, een kindervoorstelling. En veel later nog *Parsifal*, waarbij het publiek aan een heel grote tafel zat, dat als toneel diende. Toen in 1988 de nieuwe schouwburg werd geopend, was het afgelopen met onze activiteiten

in Hal 4 en zijn we teruggegaan. Ik heb wel contact met Evan gehouden en vorig jaar is daar een nieuw project uit gerold. Ik ga een nieuwe voorstelling maken in Hal 4, alleen niet met het Ro Theater maar met Rotterdams Lef.

Ik vind Hal 4 erg veranderd. Het is enorm opgeknapt, de voorzieningen zijn veel beter. Het is veel meer een centrum voor jongerencultuur geworden, zeker met Digital Playground erbij. Destijds was Hal 4 vooral een theater dat een groot en heel divers publiek trok. Nu is Hal 4 een centrum voor vernieuwing en trekt het veel meer één jong publiek. Het is een heel mooie plek geworden. Populair en mooi gelegen aan de Maas, goed bereikbaar en met kwalitatief goede programmering.

Een nieuw Rotterdams Lef is een goede zaak. De acteurs van Rotterdams Lef zijn niet de types die snel op de toneelschool terechtkomen. Door het opstapje Lef kunnen ze echter wel doormaken. In die zin is Hal 4 een belangrijke alternatieve opleidingsplek. Er is ruimte gecreëerd voor talentontwikkeling. En zolang de reguliere opleidingsinstituten verstand blijven, is dat hard nodig. Ik zie Hal 4 alleen maar eigenzinniger worden, met heel veel jong publiek dat niet alleen afkomt op theater, maar ook op muziek, dans en andere media."

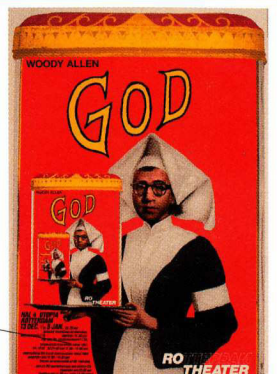

JOS THIE [1954]

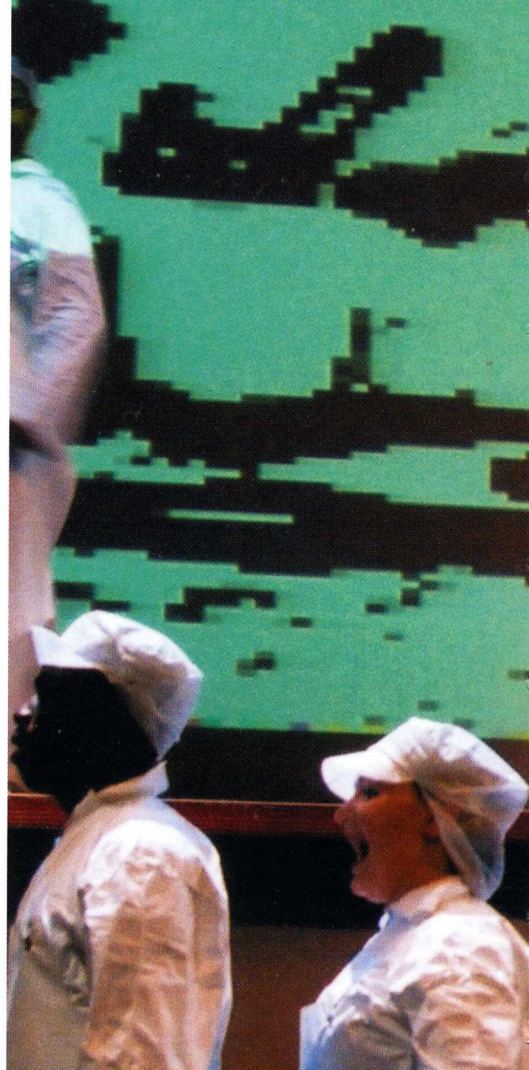
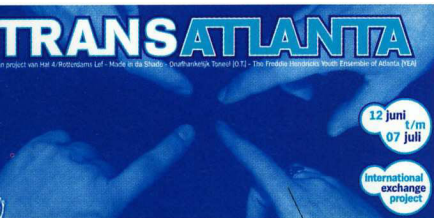
Jos Thie begon zijn loopbaan in het theater op achttienjarige leeftijd als medeoprichter van het jongeren muziektheater gezelschap Werk in Uitvoering. Vanaf 1984 was hij samen met Antoine Uitdehaag zeven jaar artistiek leider van het Ro Theater. Na zijn afscheid van het Ro Theater ging hij voor tien jaar naar Tryater in Friesland. Momenteel is hij freelance regisseur voor onder andere Dogtroep, Nationaal Toneel en het duo Mini en Maxi.

37

theater

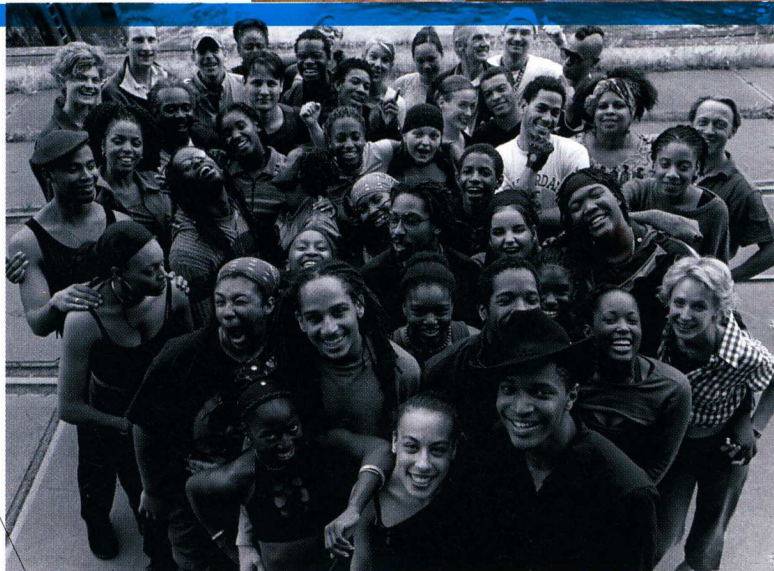
God door Ro Theater, 1983.

I CELEBRATED MY 49TH BIRTHDAY ON THE NORTH SEA

"Hal 4 came to my attention while at Seven Stages Theatre here in Atlanta around 1997-1998. Being the resident youth theatre company of the only international theatre company in the South East at the time was a huge advantage. Seven Stages had a relationship with Onafhankelijk Toneel from Holland, Rotterdam. And that is where the collaborative ideas began. I was in search of other youth theatre companies throughout the world, and thus found out about Hal 4.

I think Hal 4 is wonderful. My first time in Holland I was introduced to Hal 4's choreographer and some of the actors. It was so wonderful to know other artists with a similar interest in Europe! I got in touch via Evan. And now it seems

as if Evan has been a part of my life forever. Evan came to America and I was introduced to him. Since then we are truly brothers.

In 1999 my company The Freddie Hendricks Youth Ensemble of Atlanta was invited to participate in the TransAtlanta Project 2001, when Rotterdam was the cultural capital of Europe. I brought over 21 young people to Rotterdam. I did workshops and some of my actors participated in performances with Hal 4, Onafhankelijk Toneel and Made in da Shade. We brought one of our original productions (B.L.A.C.K.) and had a wonderful time. It was very successful and a lifelong bond was established. I am the founder and artistic director of The Freddie Hendricks Youth Ensemble of Atlanta. Since my project in Hal 4 I have formed other similar relationships and companies in

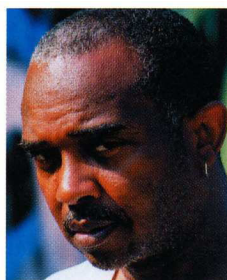
South Africa, like the project Youth Ensemble of Soweto. It is all thriving and I continue to direct and facilitate workshops, in order to create original productions in the U.S. and Europe.

I would say that my experience with Hal 4 has been the best and most artistically fulfilling of my life. Who else in the U.S. can say that they directed a show in Dutch without speaking the language?! That is quite an accomplishment. Also I still have a relationship with every actor I worked with in Holland. Many have come to America to visit. One actor actually participated in one of my shows in America.

Hal 4 means a lot for quite some people. It gives artists, especially artists of colour, a chance to grow artistically and to be challenged as to where their talents are taken to new heights. There should be a Hal 4 in every country. Also because it is innovative and because it offers artistic freedom. It is a directors dream job to work in Hal 4. Some of my best friendships have been developed at Hal 4. Directing in Dutch was mind blowing. Hal 4 should be proud and looking forward to forty more years.

Among many reasons there is one why I will never forget Hal 4: I celebrated my 49th birthday on the North Sea. For an American that is crazy cool. But also while working at Hal 4 I was always treated with the utmost respect – it is my favourite place to work in the WORLD. I am already looking forward to my next project for Hal 4 which will be in 2005."

Transatlanta speelt
Rotterdam Nu & Dan
Nieuwe Luxor theater, 2001

FREDDIE HENDRICKS(1954)

BA Degree in Speech and Theatre Arts. Created over 15 original productions around the world. Philosophy: to promote healing the world through the arts. Founded the Freddie Hendricks Youth Ensemble of Atalanta in 1990. Alumni artists at present are on Broadway, touring companies around the world, Grammy and Emmy Award winners. Completed a six month residency in Rotterdam (Hal 4) which was one of the most rewarding experiences of his life. Has been honoured twice by President Clinton as an Outstanding Teacher of America.

DIGITAL PLAYGROUND IS GEEN SCHOOL MAAR EEN GEBEURTENIS

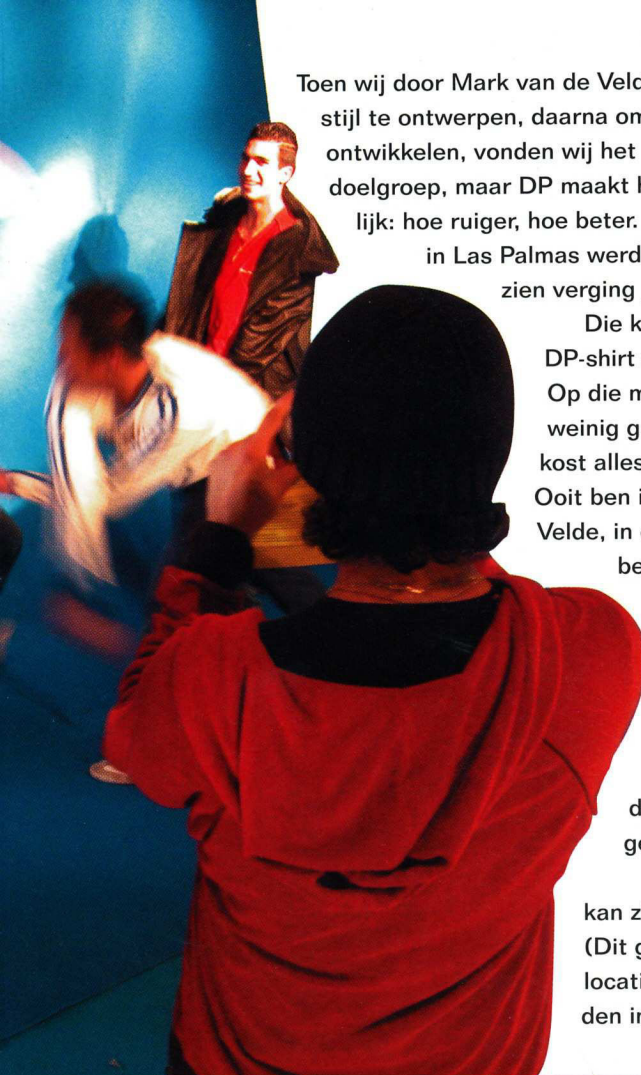
Michaël Bas

De collectie van het museum telt op dit moment meer dan 117.000 kunstwerken. Iedere stip in '1' datawalk stelt één van die voor. Op de horizontale as de oudste en rechts de nieuwste objecten. Op de verticale as vroegst verworven kunstwerk onder, de meest recent verworven boven. Hoe groot de objecten te zien op de diepte-as.

selectie

Door een druk op staat de legenda met de categorieën waarin de collectie is onderverdeeld. Met de ↓ knop de door de walk getraverseerde veranderen. *

blij

Toen wij door Mark van de Velde werden benaderd, eerst om de vormgeving en huisstijl te ontwerpen, daarna om de software en werkwijze voor de DP tutorials te ontwikkelen, vonden wij het meteen een tof idee. Wij werken wel vaker voor die doelgroep, maar DP maakt het werk wel heel dankbaar. Voor die kids geldt namelijk: hoe ruiger, hoe beter. Heerlijk is dat. Ik weet nog dat DP voor de eerste keer in Las Palmas werd gehouden, in die kale betonconstructie. Het horen en zien verging je!

Die kinderen vergeten de ervaring nooit meer. Als ik met een DP-shirt door de stad loop, krijg ik regelmatig hele leuke reacties. Op die manier blijf je betrokken. Het is jammer dat er altijd te weinig geld beschikbaar is voor dit soort projecten. Daardoor kost alles zoveel extra tijd en moeite.

Ooit ben ik met Henry Vorselman, de opvolger van Mark van de Velde, in onze Ra.nj.-bedrijfsauto (een oude Mercedes) naar een bedrijf in Haarlem gereden. We zouden gaan proberen om hen zover te krijgen gratis software te leveren, die hadden wij nodig om filmpjes te kunnen maken voor de DP tutorials. We dachten op een gegeven moment dat we een helikopter hoorden, maar dat bleek onze eigen motor te zijn die draaide zonder olie. De rest van dag is toen besteed aan het laten terugtakelen van de auto naar Rotterdam. Overigens zijn we later teruggedaan naar dat bedrijf, maar zonder succes.

Ik ben ervan overtuigd dat DP hét ding van Hal 4 kan zijn. Het kan nog steeds groter, bigger, more en mooier. (Dit gaat nu ook gebeuren: DP krijgt zijn eigen, permanente locatie in het centrum van Rotterdam, en de workshops worden in groeiende mate in heel Nederland aangeboden, red.)."

43

digital playground

De eertse Digital Playground poster, 1998.

Michaël Bas (1963)

Studeerde aan de Academie voor Beeldende Kunsten Rotterdam en Hogeschool van de Kunsten in Utrecht. Richtte in 1992 samen met Hans Wessels en Marcus Vlaar Hootchie Cootchie op. Hootchie Cootchie produceerde onder andere de animatieserie Purno de Purno. Doceerde animatie aan de Willem de Kooning Academie (1998/99). Richtte in 1999 samen met Marcus Vlaar en GAF van Baalen, Ra.nj. op, een ontwerpstudio voor nieuwe media en online games. Ra.nj. bedenkt, ontwerpt en ontwikkelt spellen, animaties en nieuwe media-toepassingen.

A001

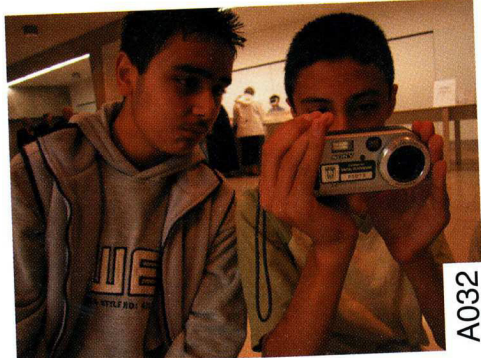
A003

A011

A025

A032

A037

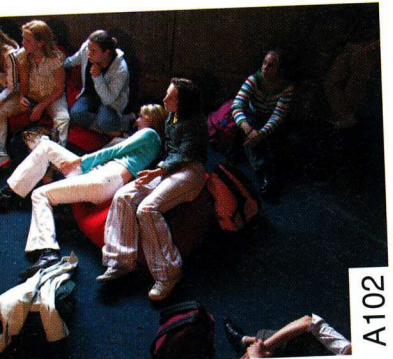
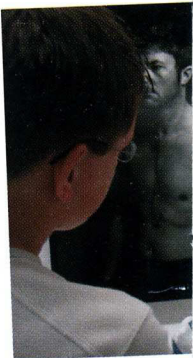
A059

A063

A075

A102

A107

A112

A178

A179

A187

A208

A213

A224

A018

A019

A021

A039

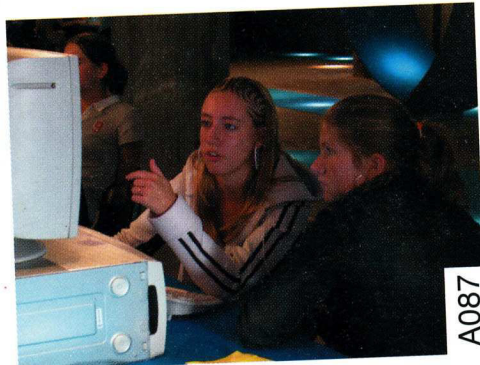
A042

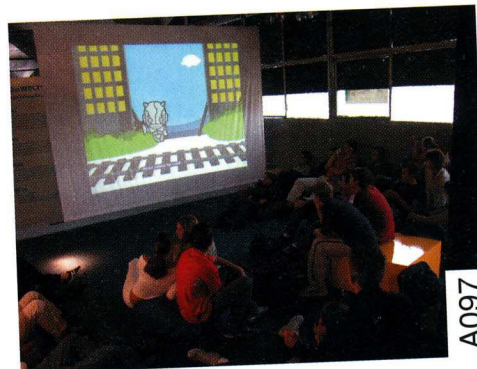
A050

A079

A087

A097

A123

A127

A138

A189

A193

A197

45

digital playground

Klikken en Kicken.

Voetbalcultuur in de lage landen – sport in beeld

• Sport: pagina 12

Poetin, de kroonprins van tsaar Boris

• Z: pagina 33

offensief is deels gestaakt

Groezny krijgt dempauze van Russen

U, 8 JAN. De Russische strijdkrachten in Tsjetsjenië registreren hun tot dusver weinig succesvolle offensief tegen de hoofdstad Groezny gedeeltelijk gestaakt.

de plaatsvervangend bevelhebber van het federale Russische leger in de Noord-Kaukasus, Gennadi Trosjev, volgens het Russische persbureau Itar-Tass medegedeeld.

de militaire operatie van de Russen in de opstandige deelrepubliek Chechnya voorlopig meer gaan rusten op de stellingen van de Russen in het bergachtige zuiden, Groezny. Of dit betekent dat het offensief tegen Groezny open is onduidelijk.

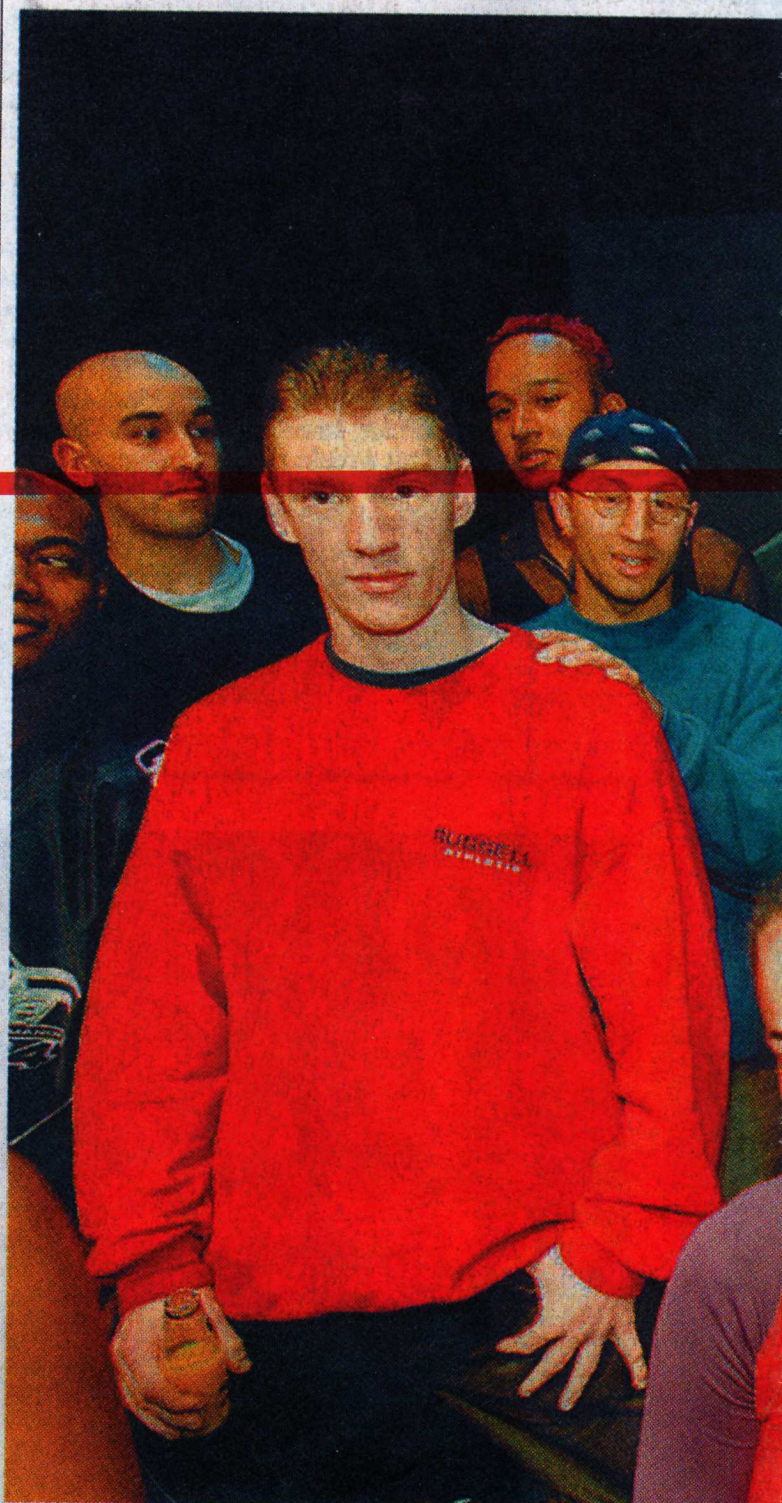
registreren zijn alle lucht- en grondaanvallen op Groezny opzich meldde Trosjev. De aanwezigheid van burgers en het gebruik van een ecologische aanpak zijn de redenen zijn voor het stoppen van de aanval.

aan gedwongen de aanvallen in verschillende richtingen in de regio te stoppen. Groezny is officieel uitgeroepen tot een veiligheidsgebied, een ecologische zone", aldus Trosjev. Volle bevelhebber hebben de Russen containers en mijnbouwafval chemicaliën opge-

te vieren dat gisteren begon.

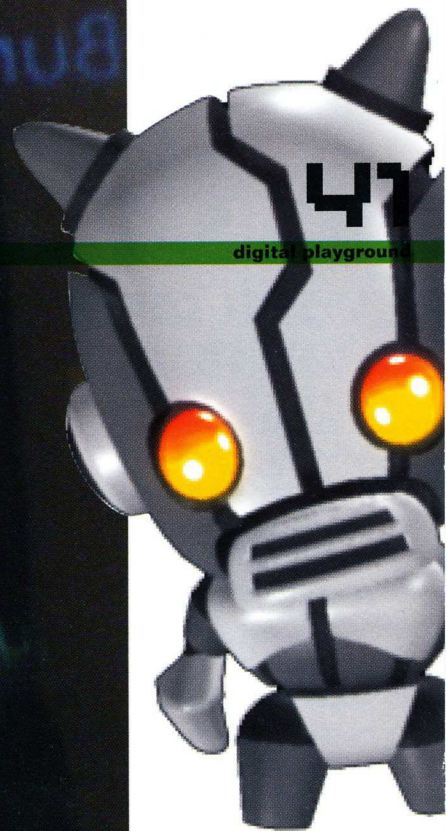
De generaal zei dat bepaalde militaire acties op de grond wel doorgaan. Volgens Russische media gebeurt dat alleen in delen van Groezny waar geen burgers zijn. Er verblijven naar schatting 10.000 tot 40.000 burgers in Groezny, veelal onder erbarmelijke omstandigheden. De afgelopen dagen bleek dat de Russische opmars in Groezny uiterst moeizaam verloopt. De weerstand van de zeer gemotiveerde rebellen is groot en de Russen lijden gevoelige verliezen, zo moesten ook de officiële Russische media erkennen. Gisteren meldde Itar-Tass wel dat de eerste federale troepen in het centrum van Groezny zijn gesignaleerd. Ze zouden zich ophouden op enkele honderden meters van de voormalige gebouwen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en van de Veiligheidsdienst.

Trosjev maakte verder een gedeeltelijke herschikking in de legerleiding van de Russische troepen in Tsjetsjenië bekend. De herschikking gebeurt „volgens plan”

ROTTERDAM - Prins Willem Alexander gisteravond temidden van de slot van een cultureel werkbezoek aan de stad. (Foto Bas Czerwinski)

Gustav Miklos
(1888-1967)
Burgaulamp, Jumo, 1942

digital playground

'Dig-e' de mascotte van
Digital Playground.

VOOR DIE KIDS GELDT NAMELIJK: HOE RUIGER, HOE BETER

"Hal 4 ken ik al heel lang. Alleen als locatie en uit het circuit, niet vanwege de activiteiten die er werden georganiseerd. Op een gegeven moment werd Ra.nj. (digital entertainment) benaderd door Mark van de Velde, hij was toen projectleider Digital Playground in Hal 4. In 1998 is Hal 4 begonnen met het organiseren van Digital Playground workshops. Intussen is DP één van de twee hoofdactiviteiten van Hal 4, samen met Rotterdams Lef.

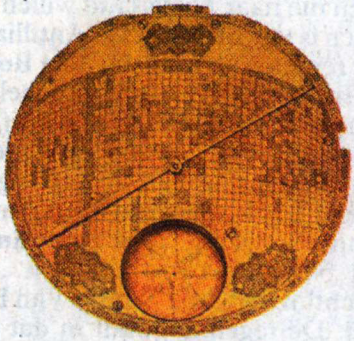
Het idee van Digital Playground is om jongeren in een heel kort tijdsbestek leuke, creatieve dingen op de computer te leren. Om het zo toegankelijk en tof mogelijk te maken, is alles erg gericht op effect. Geen uitputtende handleidingen, maar laten zien (en ervaren!) dat er meer is dan Word en Excel. Het is een niet-schoolse educatieve aanpak van ICT. Het laat zien hoe je met entertainment kunt leren. Je speelt een soort spel, met behulp van speciale software: de DP tutorials. Educatief digital entertainment dus. Digital Playground is geen school, maar een gebeurtenis, een spannende gebeurtenis, waar je alles zelf doet.

In september komen er gedurende een maand allerlei scholen naar een speciaal ingerichte workshoplocatie (eerste Hal 4, daarna Las Palmas en Imax) om deel te nemen aan de DP workshops. De tutorials worden bewust niet verkocht in de vorm van software aan scholen. Digital Playground is meer dan de software alleen. De sfeer is namelijk heel erg belangrijk, dat speciale karakter hoort erbij. Die sfeer creëer je niet zomaar, als je een docent gewoon een cd'tje in de handen stopt, dan haal je niet uit DP wat erin zit. Ook is de invulling van de DP workshops steeds uitgebreider geworden: deelnemers maken nu eerst hun eigen digitale opnamen tijdens kunst- en architectuurroutes door de stad. DP is dus veel meer dan wat digitale handenarbeid op de computer.

Zaterdag 8 januari 2000

Prijs: f 3,25

Mekka als cartografisch centrum van de wereld

• W&O: pagina 43

BINNENLAND 2,
BUITENLAND 4, 5
OPINIE 6, 7
KUNST 9
SPORT 12, 13
ECONOMIE 15-18
BEURS 19, 21, 23
RADIO & TELEVISIE
ACHTERPAGINA 2
ZATERDAGS BIJVOEGING
WETENSCHAP & CULTUUR
FAMILIEBERICHT
56 PAGINA'S

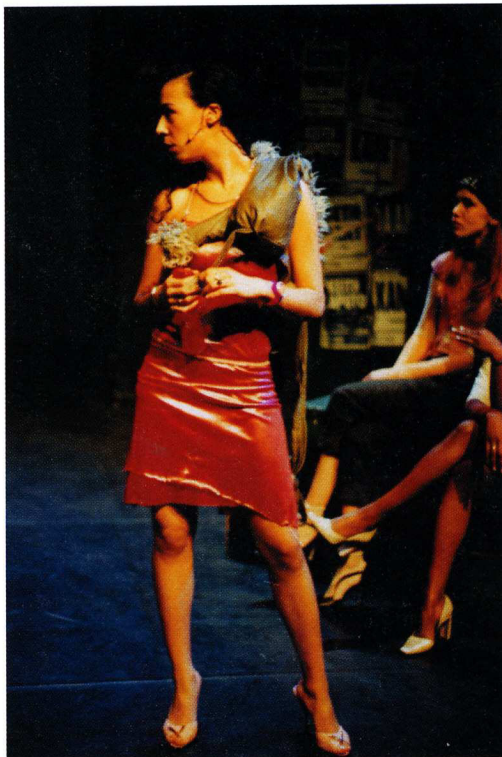
47

rotterdams lef

Kroonprins Willem Alexander
op bezoek in Hal 4, 2000.

acteurs van Rotterdams Lef en leden van de breakdancegroep 010-B-Boys. De prins van Oranje was in thea
(ki)

Scoren van Rotterdams Lef, 1999/2000.

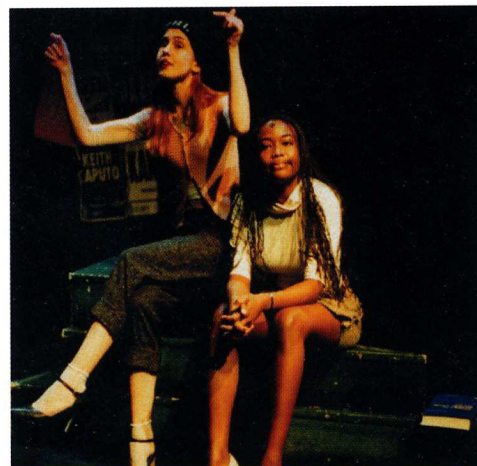
EIGENLIJK IS HAL 4 MIJN MOEDER

“Vijf jaar geleden zag ik in een reclamespot op televisie dat er mensen werden gezocht voor een jongeren-theatergroep en zo kwam ik op auditie terecht bij de SKVR (Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam). De eerste repetities vonden nog plaats in de SKVR, maar al snel nam Hal 4 het project over. Toen ik voor het eerst in Hal 4 kwam, vond ik het maar een donker hol, absoluut geen mooie plek. Maar dat bleek maar een gewenningskwestie te zijn, al snel voelde ik me er meer thuis en na de verbouwing werd het zelfs echt een leuke plek. Een klein, gezellig theatertje waarin leuke voorstellingen gemaakt en gespeeld worden voor en door jongeren.

In Hal 4 deed ik mijn eerste theaterervaring op, nu zit ik in de afrondingsfase van de toneelschool in Amsterdam. Ik heb nog steeds contact met veel mensen die bij mijn groep van Rotterdams Lef zaten. Ik heb ook heel veel contact met Jolanda Spoel, die de groepen leidt en regisseert. Ik wil vooral niet te romantisch doen over die tijd, want er waren ontzettend veel ruzies en er was ook altijd gedoe. Dat komt natuurlijk ook omdat je de mensen niet kent waar je bij wordt gegoid. Eerst kent niemand elkaar, maar aan het einde van het traject, als de voorstelling klaar is en je getoerd hebt, ben je een echte familie. Je bent zulke goede

AISA WINTER (1978, Paramaribo)

Zit in het laatste jaar van de Amsterdamse toneelschool en kleinkunstacademie, na een jaar vooropleiding DNA (De Nieuw Amsterdam). Zat bij Rotterdams Lef van juni 1998 tot juni 1999.

Bibi en Aisa (rechts) in de voorstelling Scoren van Rotterdams Lef.

vrienden geworden dat je voor elkaar kunt denken en doen. Nu nog kom ik iedereen continu tegen, dat komt ook omdat eigenlijk iedereen nog in die theater- of toneelwereld zit. En er waren toen ruzies, maar nu is er geen haat en nijd meer, nu heb je met elkaar zo'n band opgebouwd dat je elkaar altijd helpt.

Ik zal ook nooit vergeten dat ik met Rotterdams Lef naar Aruba ben geweest. Fantastisch! Mensen dachten echt dat we de Venga Boys waren. We kwamen op televisie en werden herkend op straat. Je voelt je dan echt te gek, echt internationaal weetjewel. Je moet niet vergeten dat wij dat kansloze jongerenproject waren, allemaal kids van de straat. En dan gebeurt er zoiets, ongelooflijk.

Ik heb wel altijd meer met Rotterdams Lef gehad dan met de rest van Hal 4 als organisatie, en volg nog steeds alle voorstellingen die Lef speelt. Maar ik kom ook erg graag in Hal 4 als er andere voorstellingen worden gespeeld. In mijn ogen

hebben Hal 4 en Rotterdams Lef gewoon altijd een heel warme uitstraling, eigenlijk is Hal 4 mijn moeder. Als je erheen gaat, zie je allerlei mensen die nooit naar het theater zouden gaan. Hal 4 is lekker niet hoogdravend, het laat iedereen zien dat theater ook zo kan – zonder die arrogantie. Er hangt een toffe sfeer, vooral ook tijdens de afterparties na de voorstellingen.

Hal 4 kan uitgroeien tot een echt groot theater, dat zie ik wel zitten, meer en meer voor jongeren. Waarmee ik niet wil zeggen dat ik het huiselijke sfeertje wat het nu heeft niet juist leuk vind!"

**ROTTER
DAMS
LEF**

ZIEK ZIJN BESTAAT NIET

"In 1999 was er een battle tussen Artisjok/020 en Rotterdams Lef: jongeren-theatergroepen uit respectievelijk Amsterdam en Rotterdam. De wedstrijd was zo opgezet dat beide theatergroepen moesten laten zien wat ze konden op verschillende gebieden: dans, improvisatie, etc. Dit was de eerste keer dat ik van Rotterdams Lef hoorde, overigens won Artisjok/020 de wedstrijd. Na een jaar DNA deed ik audities bij de toneelschool, maar werd afgevozen. Ik wilde perse bezig blijven en ging het toen proberen bij Rotterdams Lef.

Ik werd aangenomen en kwam in september bij de groep. De groep was al eerder bij elkaar geweest toen ik nog een ander project aan het afmaken was (DNA) dus dat was wel spannend. In het begin moest ik wennen, maar toen we de eerste keer gingen repeteren was dat meteen erg o.k. Ik maak ook makkelijker contact als ik op de vloer sta. Uiteindelijk is de groep ontzettend naar elkaar toe gegroeid, wat echt heel erg leuk is.

Hal 4 zat in een verbouwing waardoor de repetities op locatie waren. Elke keer als ik uit de trein stapte dacht ik: 'en waar in hemelsnaam moet ik nu weer zijn?' Toen we uiteindelijk in het nieuwe gebouw gingen spelen, was dat super. Het is dan ook echt heel mooi geworden. Heel anders dan toen ik voor het eerst in Hal 4 kwam, toen vond ik het maar een donker hol. Het was wel hard werken, maar dat geldt voor als je wilt acteren. Je kunt geen repetitie missen, ziek zijn bestaat niet. Als je een repetitiedag mist, word je eerst uit de scène gegooid en na nog twee gemiste repetities sta je op straat. Dit klinkt heel streng, maar het is logisch: als je er niet bent, kunnen anderen niet verder, je houdt de hele groep op.

We zijn met Lef naar Suriname geweest, dat was te gek. Het was een werkproject met de Surinaamse groep Pepsur. Pepsur is een groep die door middel van theater, dans en muziek voorlichting geeft over voornamelijk Soa en verslaving. Lef had een stuk over de zeven

hoofdzonden. Dat lag in elkaars verlengde en zo begonnen we met dat project. In Lef zaten toen veel Surinamers. Toen we uit het vliegtuig stapten was iedereen enorm uitgelaten. We renden uit het vliegtuig, kusten de grond. Het was mooi om de gezichten te zien van de mensen die nu voor het eerst in het land kwamen.

Ik mis Hal 4 en Rotterdams Lef tot op de dag van vandaag heel erg. Ik had ook een echte culture shock toen ik naar de theaterschool ging. Bij Lef kwam je 's morgens binnen en dan stond er hiphopmuziek op of R&B, daarmee was je mood voor de dag gezet. Je ging je met plezier omkleden en had meteen energie. Op de theaterschool is dat heel anders. Je begint gelijk met de les, als je vroeg genoeg bent kun je eerst nog een warming

up doen maar dan staat er Erik Satie

(klassieke piano-muziek, red.) op ofzo. Daarmee kom ik niet in een goede mood, ik val erbij in slaap.

De chemie van Rotterdams Lef is simpelweg heel anders, het is veel streetwiser. Ik wist ook niet zo goed hoe ik me moest gedragen op school, de gedragscodes en de mensen zelf waren heel anders. Dan heb je minder om mee te communiceren, als je niets gemeen hebt. Ik kreeg ook het gevoel dat er op mij werd neergekeken, dat het niet goed was dat ik van Lef kwam. Mensen namen een neerbuigende houding aan. Ik had bijvoorbeeld nog nooit een mime-stuk gezien, maar wel stukken van Rotterdams Lef, DOX en DNA. Ik ben eigenlijk rijker, ik heb allebei de werelden gezien en zij alleen hun kant. Maar toch hebben zij een oordeel over deze wereld die zij niet eens bekeken hebben. Volgend jaar kom ik in een nieuwe groep, ik heb het idee dat zij minder narrow minded zijn. Er zitten twee jongens in die ook DNA hebben gedaan, met meer mijn denkwijze.

Ik heb nog heel veel contact met mensen van mijn Lef-groep. Ik kom ook nog regelmatig in Hal 4. In het begin kwam ik heel vaak. Ook omdat er een stuk in reprise ging waarin ik zelf gespeeld had. Ik ging kijken naar hoe iemand anders mijn rol deed. Het was erg tof om te merken dat ik echt wat geleerd had, mensen van Lef kwamen toen ook naar mij toe om mijn mening of advies te vragen. Dat is leuk. Lef zelf is niet veel veranderd, behalve dan de spelers."

51

rotterdams lef

Rotterdams Lef in Suriname.

SHARON BOUMAN [1982]

Begon in 1999 bij DOX, een multidisciplinair theatergezelschap in Utrecht voor jongeren tussen de 18 en 25. Deed daarna in Amsterdam de eenjarige theateropleiding DNA, voor jongeren die geïnteresseerd zijn in multidisciplinair en intercultureel theater. Werd actrice bij Rotterdams Lef 2001/2002. Na een jaar Rotterdams Lef werd ze aangenomen op de Theaterschool Amsterdam.

EEN SOORT DRIVE-BY DWARS DOOR DE STAD

"Eigenlijk heeft Evan mij geheadhunt, een jaar of vijf geleden. Ik speelde toen in de enige echte hiphopmusical Rapido (musical gebaseerd op Shakespeare's King Lear) met een hele grote cast. Daarnaast werkte ik voor Artisjok/020 (Amsterdams theater voor jongeren tussen de 15 en 21 jaar) en voor DOX (een multidisciplinair theatergezelschap in Utrecht voor jongeren tussen de 18 en 25). Rapido was een daverend succes, we speelden hem een jaar lang in alle grote zalen in Nederland. Evan wist wat ik kon als maker en zag nu wat ik kon als speler. Hij benaderde mij om artistiek leider van Rotterdams Lef te worden.

Ik werd aangesteld voor een jaar fulltime, om een voorstelling te registreren en mee op tour gaan. Toen begon de uitdaging. Ik kwam uit een geolied gezelschap, een goed lopende machine met een duidelijke planning. En dus verwachtte ik een groep die van wanten wist. Ik had er niet bij nagedacht dat dat misschien anders kon zijn. Ik kreeg te maken met een groep mensen die wel wat wilden en ook werklustig waren, maar die absoluut niet gewend waren aan theater. Het waren jongeren die via Werkstad een baan hadden gekregen. En of ze nou achter de kassa zaten bij de Albert Heijn of bij Rotterdams Lef terechtkwamen, dat was voor hen hetzelfde. Ze hadden niet door dat theater echt een andere houding

verlangt, dat een keelpijntje gewoon niet kan en dat als je een voorstelling wilt maken, je keihard moet werken.

In het begin vroeg ik me echt af waar ik aan was begonnen. De eerste keer dat ik naar Hal 4 ging, kon ik het niet eens vinden. Ik kwam terecht bij een soort bunker op een industrieterrein. Toen ik het uiteindelijk gevonden had, bleek in het theater zelf een heel bijzondere sfeer te hangen. Het zat bomvol, een heleboel mensen bleken het dus wel te kunnen vinden en er gebeurde inderdaad wat. Ik vind nog steeds dat Hal 4 wat dat betreft veel meer aan haar uitstraling moet doen. Aan de buitenkant ziet niemand dat het een theater is. Er zouden lichtbakken moet komen zodat je kunt zien wat er binnen te doen is. Het is nu te neutraal, te niksig, het zou zo een fabriek kunnen zijn. Gelukkig begint de vormgeving van de posters etcetera wel op gang te komen. Deze ingeslagen weg is in ieder geval goed. Ik

Fragmenten uit *What's going on*, 2003/2004.

JOLANDA SPOEL [1973]

Is afgestudeerd aan de toneelschool Utrecht. Voormalig Nederlands kampioen Karate. Was tot voor kort hoofdprogrammeur van het Cosmic Theater. Nu freelance regisseur en actrice bij verschillende gezelschappen. Zit in diverse subsidiecommissies en besturen. Artistiek leider van Rotterdams Lef.

zou graag zien dat Hal 4 een echt theater werd dat door gezelschappen gekozen wordt als premièreplek.

Bij Rotterdams Lef heb ik echt een visie op jongerentheater en talentontwikkeling gekregen. Het draait allemaal om veel meer dan een voorstelling alleen. Ik zag die kids en dacht: 'ze zitten niet op school, ze werken niet behalve hier en ze houden van podiumkunsten. Zij kunnen niet met lege handen weggestuurd worden, ik moet ze iets bieden voor de toekomst.' Het is eigenlijk uitgesloten dat je je zomaar aanmeldt bij een gerenomeerd theatergezelschap, en de toneelscholen werden bevolkt door montessorikinderen, kinderen uit de grachtengordel met ouders die een abonnement hebben op de VPRO-gids. Niet echt uitnodigend of toegankelijk voor de kids waar een groot deel van de samenleving uit bestaat. Ik castte er bij Rotterdams Lef niet speciaal op, maar mijn groepen bestonden vanzelf uit een afspiegeling van de Rotterdamse samenleving. Rotterdams Lef heeft ervoor gezorgd dat een deel van die samenleving doordrong tot de toneelschool. Iedereen die bij mij langs is gekomen, werkt of studeert in de podiumkunsten. Ze hebben allemaal hun weg gevonden naar gezelschappen als Made in da Shade (Amsterdamse thea-

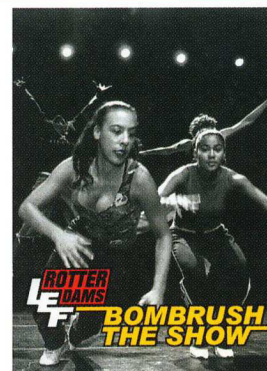
tergroep), Cosmic Theater (Amsterdams theater/productiehuis met eigen theaterproducties en programmering), Het Waterhuis (professioneel jeugdtheatergezelschap in Rotterdam) of DOX. Ze zitten bij Lantaren/Venster (filmhuis/theater in Rotterdam met werkplaats voor eigen dans- en theaterproducties) en spelen in series op televisie. Bovendien studeren volgend jaar de eersten af aan de theaterschool van Amsterdam! Ik heb nog veel contact met zo goed als alle ex-spelers. Ik doe ook actieve nazorg, ik praat met ze en coach ze.

Het grappige is dat ik na dat eerste jaar eigenlijk niet in dienst wilde blijven van Hal 4. Ik dacht: ik ben zelf nog zo jong en beginnend, als ik me nu opsluit zie ik niets meer van de wereld. Dan ontwikkel ik me niet meer, er is namelijk niemand bij Hal 4 die mij meer kan leren. Ik ben toen per project inzetbaar gebleven. In de praktijk kwam het er op neer dat ik het hele jaar werkte en het boegbeeld werd van Rotterdams Lef. Vorig jaar ben ik wel weer in vaste dienst van Hal 4 gekomen. Ik heb van Hal 4 bij Rotterdams Lef heel veel geleerd, ik kreeg er echt de ruimte om aan iets te bouwen en heb ook altijd veel credits gekregen voor wat ik deed.

Soms denk ik nog wel aan die eerste jaren. Aan hoe Evan en ik in zijn oude rammelbak een soort drive by hielden dwars door de stad. Dan moest de voorstelling over twee uur beginnen en ontbrak een gedeelte van de spelers. Evan zei dan: ik vermoed dat Appie op de Kruiskade is en dan crosten we daarheen. We belden overal aan, bij moeders, broertjes, zussen en cruisten langs alle coffee-shops om zo de cast bij elkaar te krijgen."

53

rotterdams lef

Bombrush 'The Show' geregisseerd door Jolanda Spoel, 2000.

**IN THE END YOU COULD
GET SHOT BY THE BULL
FROM THE FIRST SCENE**

ROTTERDAMS
LEF

IN THE END YOU COULD
GET SHOT BY THE BULLET
FROM THE FIRST SCENE

SINS

WWW.ROTTERDAMSLEF.NL TEL 010 412 60 31

1979-2004, in die periode werd Hal 4 tot wat het nu is. Theater Hal 4, Digital Playground, Rotterdams Lef: niet meer weg te denken uit Rotterdam. Dat ging soms moeizaam, maar het is gelukt dank zij de steun van politici, die het belang van Hal 4 voor de stad zagen, het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam dat van Hal 4 een prachtig gebouw maakte, de subsidiegevers die geloofden in de creatieve plannen van Hal 4, fondsen die het mogelijk maakten de soms gewaagde plannen te verwezenlijken, sponsoren die hun geld in Hal 4 staken. Maar ook met dank aan de artiesten die Hal 4 glans gaven, de buurtbewoners die belangstelling toonden, de leveranciers met wie Hal 4 goede relaties onderhield en natuurlijk het publiek: jonge mensen, die kwamen en bleven komen

Dank zij hen allen vieren we nu het 25-jarig bestaan.

In die 25 jaar hebben heel wat mensen bij Hal 4 gewerkt, of werken er nog met aanstekelijk enthousiasme. Bestuursleden zetten zich voor Hal 4 in, en dan zijn er nog velen die op de achtergrond meedachten en zo Hal 4 verder brachten.

Alle mensen en instanties, heel hartelijk dank. U kunt met ons trots zijn op wat er is bereikt.

Maddy Knol,

voorzitter Raad van Toezicht Stichting Hal 4

HAL 4 IN HET KORT

Hal 4 richt zich op jongeren die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met cultuur. Vanuit die gedachte ontwikkelt, produceert en programmeert Hal 4 kwaliteitsrijke multidisciplinaire producties op het gebied van theater en digitale media. Door haar laagdrempelige karakter en goede sfeer weet Hal 4 aan te sluiten bij hun belevingswereld.

De organisatie bestaat uit drie afdelingen: Theater Hal 4, Rotterdams Lef en Digital Playground.

Theater Hal 4 programmeert 'urban' theatervoorstellingen, dans, muziek en festivals op het gebied van jongercultuur. Daarnaast verhuurt Theater Hal 4 de locatie voor congressen, presentaties, (bedrijfs)feesten, recepties en tv-opnames met live audience. Theater Hal 4 beschikt over een grote zaal en foyer, van waaruit men een uniek uitzicht heeft op de Nieuwe Maas en de skyline van Rotterdam. www.hal4.nl

Rotterdams Lef bestaat uit twee onderdelen: de productie van publieksvoorstellingen en een trainingstraject voor jonge getalenteerde spelers en dansers. De voorstellingen touren in binnen- en buitenland. Rotterdams Lef maakt 'urban', eigentijds en multidisciplinair theater, vanuit een streetwise benadering. Rotterdams Lef spreekt een nieuw, jong en cultureel divers publiek aan, waaronder veel leerlingen van VMBO-scholen.

Studio Lef biedt door een trainingstraject jonge getalenteerde spelers en dansers de mogelijkheid hun talenten uit te diepen. Na het volgen van dit traject auditeren zij voor een theateropleiding of stromen zij door naar producties in het professionele circuit. www.rotterdamslef.nl

Digital Playground laat jongeren op een interactieve manier kennismaken met kunst, cultuur en digitale media. Gewapend met opnameapparatuur gaan de deelnemers via verschillende routes langs kunst en architectuur op zoek naar beelden en geluiden uit 'hun stad'. Tijdens de computerworkshops die daarop volgen, gebruiken ze deze opnames voor het maken van hun eigen digitale werkstuk. Digital Playground werd zes jaar lang als evenement op diverse locaties georganiseerd en opent in september een permanente locatie in het centrum van Rotterdam, waar gedurende het hele schooljaar workshops worden aangeboden. Daarnaast toert Digital Playground als evenement door Nederland en ontwikkelt ze DP Specials (educatief maatwerk voor culturele festivals) in heel het land. www.digital-playground.nl

HAL 4 IN BRIEF

Hal 4 is focusing on young people who do not easily come into contact with culture. From this idea Hal 4 develops, produces and programs multidisciplinary productions of high-quality in the field of theatre and digital media. With its low profile and comfortable atmosphere Hal 4 knows how to fit in with young people's perception of the environment and brings culture within their reach.

Theater Hal 4 programs urban theatre performances, dance, music and festivals in the field of youth culture. Next to this, Theater Hal 4 rents out the location to congresses, for presentations, (business) festivities, receptions and tv shooting with a live audience. Hal 4 has the disposal of a big hall and foyer, from where you have a unique view of the Nieuwe Maas and the Rotterdam skyline. www.hal4.nl

Rotterdams Lef consists of two branches: the production of public theatre performances and a training program for young, talented actors and dancers. The performances are touring at home and abroad. Rotterdams Lef makes urban, contemporary and multidisciplinary theatre, from a streetwise angle. Rotterdams Lef appeals to a new, young and culturally diverse public.

Studio Lef offers to young talented actors and dancers the possibility to deepen their talents by taking part in a training program. After following this program they audition for a theatre school or move on to productions in the professional circuit. www.rotterdamslef.nl

Digital Playground introduces art, culture and digital media to young people in an interactive way. Armed with filming and recording equipment and via different routes the participants are passing art and architecture trying to find images and sounds of 'their town'. During the computer workshops following this, they use their recordings and shots in order to make their own digital piece of work.

For six years Digital Playground was organised on different locations as an event and in September it is to open a permanent location in the centre of Rotterdam, where throughout the school year workshops will be offered. Next to it, Digital Playground tours the Netherlands as an event and it is developing DP Specials (educational programs made to measure cultural festivals) everywhere in the country. www.digital-playground.nl

COLOFON

Interviews & redactie

Iris van Erve

Eindredactie

Rinske Hordijk, Saskia van der Togt.

Grafisch ontwerp

Job® Grafisch Ontwerp

Druk

De Nieuwe Grafische

Fotografie

Hans Werlemann, Evan van der Most, Hanneke Breuker, Ralph Kämena, Benoit Vanoverbeke, Bas Czerwinsky, Frank Hanswijk, Fred Ernst, Marc de Haan en vele anderen.

De redactie heeft getracht in contact te komen met alle rechthebbenden van de afgedrukte foto's. Wie desondanks meent zijn recht te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met de redactie.

Met medewerking van:

Michaël Bas, Sharon Bouman, John Buijsman, Andre Dekker, Freddie Hendricks, Wilfried de Jong, Jack Kerklaan, Krijn van Laar, Ted Langebach, Evan van der Most, Elvis de Oliveira, Mike Pickering, Jolanda Spoel, Jos Thie, Aisa Winter en Jan Zoet.

Met speciale dank aan:

Catharina Molenaar

Deze uitgave kwam tot stand met de steun van:

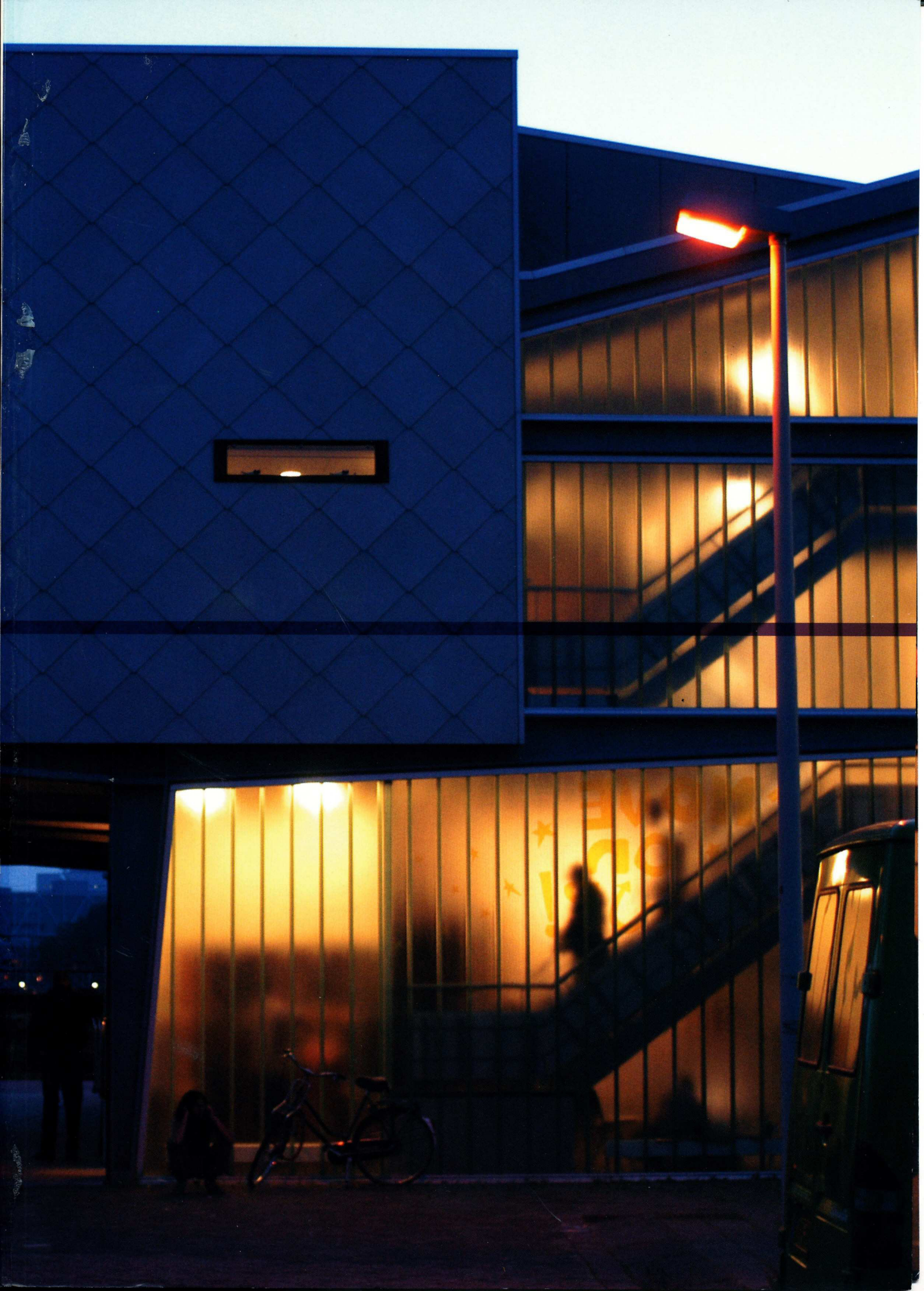
Rotterdamse Kunststichting, SBAW bureau voor projectontwikkeling, Job® Grafisch Ontwerp en De Nieuwe Grafische.

De activiteiten van Hal 4 worden mogelijk gemaakt door:

SONY Microsoft®

Elise Mathilde Fonds, Erasmus Stichting, Kunstenaars en Co, H. M. A. Schadee-Fonds, Stichting AMJV Gebouw, Stichting Organisatie van Effecten-handelaren te Rotterdam, Stichting Bevordering van Volkskracht, Van der Mandele-Stichting, Stichting Verzameling van Wijngaarden-Boot, G.Ph. Verhagen-stichting.

www.hal4.nl www.rotterdamslef.nl www.digital-playground.nl

HAL 4

Theater Hal 4
Digital Playground
Rotterdams Lef

Alle rechten voorbehouden © 2004 Hal 4

